SLUŽBENI LIST

FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Službeni list SFRJ izlazi po potrebi ... om, hrvatskom, slovenskom ... nskom izdanju. — Oglasi po ta... Žiro račun kod Narodne banke ... NRJ za pretplatu i posebna izdanja 1932-T-220, za oglase 1932-T-221.

Subota, 28. prosinca 1957.

BEOGRAD

BROJ 54. GOD. XIII.

Cijena ovom broju je 22.— din. — Pretplata za godinu 1957 iznosi 1.100.— din. a za inozemstvo 1.500.— din.— Redakcija: Kraljevića Marka ul. br. 9. — Telefoni: Redakcija 28 428 Administracija 28-278 Odjeljenje prodaje 22-619 Telefonska centrala 28-810.

665.

UKAZ

O PROGLAŠENJU SAVEZNOG DRUŠTVENOG PLANA ZA 1958. GODINU

Na osnovu člana 71. točka 2. Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja Federativne Narodne Republike Jugoslavije i saveznim organima vlasti, proglašava se Savezni društveni plan za 1958. godinu, koji je Savezna narodna skupština usvojila na sjednici Saveznog vijeća od 20. prosinca 1957. i na sjednici Vijeća proizvođača od 20. prosinca 1957. godine.

PR br. 30
Beograd, 23. prosinca 1957.

Predsjednik Republike,
Josip Broz-Tito, v. r.

Predsjednik
Savezne narodne skupštine,
Petar Stambolić, v. r.

SAVEZNI DRUŠTVENI PLAN ZA 1958. GODINU

PRVI DIO

Glava I.

OPĆI PREGLED RAZVITKA PRIVREDE U 1957. GODINI

I.

1. U 1957. godini ostvaren je visok porast proizvodnje u svim privrednim djelatnostima. Industrijska proizvodnja će prema prošloj godini biti veća za 16%, a porast poljoprivredne proizvodnje iznosi 35% prema 1956. i 10% prema 1955. godini. Dostignuta vrijednost poljoprivredne proizvodnje u ovoj godini je za 22% iznad njenog prosjeka u periodu 1930/39 godine.

Isto tako značajan porast aktivnosti ostvaren je u oblasti saobraćaja, čiji će obim usluga porasti za 15% u odnosu na 1956. godinu, dok će obim građevinske djelatnosti biti veći za 20%.

Zahvaljujući velikom porastu proizvodnje u svim privrednim oblastima, u 1957. godini postignut je porast nacionalnog dohotka od oko 22%. Ovako visok porast dohotka bio je između ostalog rezultat izvanrednog roda u poljoprivredi. Ostvarenom povećanju ukupne proizvodnje pridonijelo je u znatnoj mjeri i visoki nivo uvoza.

2. Ostvareni nivo materijalne proizvodnje i nacionalnog dohotka omogućio je da se u 1957. godini postigne slijedeći rezultati:

— da se poveća ukupna osobna potrošnja za 18% a po glavi stanovnika za 11,5%, tako da se prema-šena predviđanja Društvenog plana za 1957. godinu, koji je računao sa porastom ukupne osobne potrošnje od 9%; time je ostvaren jedan od osnovnih zadataka koji je bio postavljen društvenim planom za ovu godinu;

— da se znatno poveća volumen izvoza i visina vlastitih deviznih prihoda; povećanje vlastitih deviznih prihoda iznosi 31 milijardu dinara ili 24%, dok je obim izvoza veći za oko 25 milijardi ili za 23%; ova godina predstavlja treću uzastopnu godinu stalnog i značajnog porasta izvoza, čime je prekinut period ranijih velikih godišnjih oscilacija u njegovom kretanju;

— da se poveća obim zaposlenosti za oko 180.000 novih radnika, što znači da je apsorbiran u nepoljoprivrednim djelatnostima ne samo tekući priraštaj aktivnog stanovništva, već je postignuto i izvjesno daljnje smanjenje postojećih rezervi radne snage u poljoprivredi;

— u 1957. godini ostvaren je visok porast produktivnosti u svim privrednim djelatnostima; u industriji ovaj porast iznosi oko 9%; porast proizvodnje i dohotka postignut je, prema tome, sa relativno manjim angažiranjem nove radne snage nego što je to bio slučaj u prethodnim godinama.

3. Godinu 1957. ne karakterizira samo veliki porast proizvodnje i dohotka nego isto tako i veliki porast svih vidova unutrašnje potrošnje. U odnosu na prethodnu godinu nominalni osobni dohoci porasli su za 20,5%. Istovremeno su budžetski rashodi zabilježili veoma velik porast od preko 38 milijardi dinara ili 18,8%, a rashodi socijalnog osiguranja veći su za 18%. Pri ovakvom porastu potrošnje ostvaren je i obim investicija veći za oko 50 milijardi dinara ili za blizu 15%.

Nagli i visoki porast potrošnje i unutrašnje potražnje nije mogao proći bez određenih posljedica, koje se prije svega ogledaju:

— u daljnjem povećanju deficita platne bilance; deficit iz tekućih vanjsko-trgovinskih transakcija porastao je za 5 milijardi dinara; povećanje deficita izazvano je velikim porastom uvoza. Ovaj je rezultat utoliko nepovoljniji što je do njega došlo u godini koju karakterizira tako značajan porast nacionalne proizvodnje;

— u povećanju cijena poljoprivrednih proizvoda, naročito cijena na veliko; porast unutrašnje potrošnje je, zajedno sa velikom izvoznom tražnjom, omogućio da se u jednoj izvanredno povoljnoj poljoprivrednoj godini u većoj mjeri stabiliziraju cijene i tržište poljoprivrednih proizvoda.

Visok porast proizvodnje i dohotka u 1957. godini omogućio je velik porast unutrašnje potrošnje. Tempo porasta dohotka u ovoj godini predstavlja izuzetnu pojavu, te odmjeravanje ukupne unutrašnje potrošnje mora voditi računa o toj činjenici, imajući naročito u vidu potrebu poboljšavanja platne bilance i daljnje stabilizacije privrede i tržišta.

II.

Bliža ocjena razvoja proizvodnje pokazuje slijedeće:

1. Kao što je istaknuto, predviđa se da će ukupna industrijska proizvodnja biti veća oko 16% u odnosu na 1956. godinu. Time će biti premašena predviđanja Društvenog plana, koji je računao sa porastom od 13%. Porast proizvodnje ostvaren je u svim industrijskim granama, osim u industriji duhana, i on se na bazi podataka za 10 mjeseci ocjenjuje ovako:

Proizvodnja elektroenergije	121
Proizvodnja i prerada ugljena	107
Proizvodnja i prerada nafte	130
Crna metalurgija	124
Obojena metalurgija	110
Proizvodnja i prerada nemetala	116
Metalna industrija	117
Brodogradnja	118
Elektroindustrija	136
Kemijska industrija	120
Industrija građevinskog materijala	115
Drvna industrija	114
Industrija papira	112
Tekstilna industrija	115
Industrija kože	116
Industrija gume	124
Prehrambena industrija	123
Grafička industrija	114
Industrija duhana	89

Povoljan razvoj industrijske proizvodnje omogućen je znatno boljim i redovnijim snabdijevanjem industrije reprodukcionim materijalom, kako domaćeg tako i inozemnog porijekla, i posebno dobrom poljoprivrednom godinom. Usavršavanjem tehnoloških procesa postignut je veći postotak iskorišćavanja sirovina, uz istovremeno veće učešće domaćih oplemenjenih sirovina. Povoljnu okolnost predstavljala je i normalnija snabdjevenost industrije energijom svih vrsta. Proširenje međusobne proizvodne kooperacije pružilo je mogućnosti za potpunije korištenje postojećih kapaciteta u pojedinim industrijskim granama gdje je ova kooperacija bila potrebna i poželjna.

Porast industrijske proizvodnje praćen je istovremenim povećanjem zaliha osnovnih sirovina i reprodukcionog materijala, koje će koncem ove godine biti za 33% veće nego koncem prethodne godine. Većim ovogodišnjim uvozom povećane su i zalihe važnijih uvoznih sirovina.

Što se tiče same strukture industrijske proizvodnje, treba naročito istaći da je proizvodnja dobara za osobnu potrošnju porasla u ovoj godini za 17%, proizvodnja reprodukcionog materijala također za 17%, a proizvodnja energetskih grana za 12%.

2. Najznačajniji rezultat postignut je u povećanju poljoprivredne proizvodnje. Njen obim po pojedinim granama procjenjuje se u 1957. godini ovako:

	1951/55=100	1955=100	1956=100
Ratarstvo	149	124	151
Voćarstvo	85	78	198
Vinogradarstvo	98	77	134
Stočarstvo	119	109,2	108
Ribarstvo	128	128	103
Domaća prerada	94	79	138

U okviru općeg povećanja poljoprivredne proizvodnje ističe se porast ratarske proizvodnje, a naročito proizvodnja pšenice i kukuruza, koja u ovom obimu nije postignuta nijedne godine ni prije ni poslije rata. Povećanje proizvodnje žitarica rezultat je kako većih prinosa, tako i većih zasijanih površina, koje su u 1957. godini za preko 450.000 ha iznad onih u prethodnim godinama.

Do značajnog povećanja poljoprivredne proizvodnje došlo je uslijed veoma povoljnih klimatskih uvjeta koji su osjetno utjecali na razvoj usjeva i povećanje prinosa. Ocjenjujući razvoj poljoprivredne proizvodnje treba isto tako istaći i druge momente koji su rezultat politike i svijesnih napora za unapređenje i modernizaciju poljoprivrede. Jasno definirana politika njenog razvoja, sistem mjera ekonomske stimulacije, jačanje zadružnih organizacija i raznih oblika njihove kooperacije sa individualnim seljakom, svestrane mjere za modernizaciju proizvodnje na krupnim gospodarstvima, kao i povećavanja društvenih ulaganja u ovoj i prethodnim godinama, također su sa svoje strane pridonijeli ovom povoljnom obrtu u kretanju poljoprivredne proizvodnje. Između ostalog, treba spomenuti da je upotreba umjetnog gnojiva povećana u 1957. godini za daljnjih 300.000 tona, a upotreba kvalitetnog sjemena pšenice i sjemena hibridnog kukuruza gotovo udvostručena prema prethodnoj godini. Korištenje većeg broja traktora omogućilo je uz to pravodobnu i bolju obradu i sjetvu. U ovoj godini može se konstatirati efikasniji i kvalitetniji rad raznih poljoprivrednih službi, te je uslijed toga i učinak primijenjenih agrotehničkih mjera bio uspješniji.

3. Ostale privredne oblasti slijedile su uglavnom ovakav razvoj industrijske i poljoprivredne proizvodnje.

Saobraćaj je uspio da savlada znatno povećanje ovogodišnjeg prometa zahvaljujući korištenju unutrašnjih rezervi i proširenju kapaciteta za posljednje dvije-tri godine. Pritom je i ova godina ukazala na potrebu daljnjeg proširivanja saobraćajnih kapaciteta, kako bi se oni pravodobno usklađivali sa dinamikom razvoja proizvodnje i prometa.

Veći obim investicija izazvao je povećanu građevinsku djelatnost koja je znatno nadmašila njen obim iz prethodne godine, iako se tehnička opremljenost građevinarstva nije ni u ovoj godini vidnije poboljšala.

III.

1. Obim investicija u osnovna sredstva u iznosu od 435 milijardi dinara, veći za oko 50 milijardi dinara nego prethodne godine, mogao je biti ostvaren zahvaljujući visokoj industrijskoj proizvodnji, prenesenim zalihama iz protekle godine i znatno većem uvozu. Povećana investiciona djelatnost stimulirala je visoku industrijsku proizvodnju i omogućila realizaciju svih investicionih dobara koja su bila raspoloživa tokom godine. Ipak, ukupna privredna kretanja u ovoj godini pokazuju da dostignut nivo investicija, koje se financiraju domaćim sredstvima, u idućoj godini ne bi smio biti premašen, u interesu povoljnijeg razvoja platne bilance i očuvanja privredne stabilnosti.

2. U 1957. godini ostvareni su zahtjevi Društvenog plana u pogledu mijenjanja strukture investicija. U prvom redu povećane su, apsolutno i u relativnom izrazu, neprivredne investicije tako da su dostigle za 47% viši nivo od 1956. godine. Najveći porast ulaganja zabilježen je u stambeno-komunalnoj djelatnosti, gdje on iznosi oko 20 milijardi dinara. Za prvih 9 mjeseci izgrađeno je u gradovima skoro 50% više stanova nego u istom periodu 1955. godine. Istovremeno su znatnije porasla i ulaganja u oblasti prosvjete i kulture.

Kod privrednih investicija povećana su društvena ulaganja u poljoprivredu, saobraćaj i građevinarstvo, na račun smanjenja industrijskih investicija.

Navedene promjene u strukturi investicija pokazuje slijedeći pregled:

— u milijardama dinara

	1956. Iznos	1956. Struktura	1957. Iznos	1957. Struktura
1. Industrija i rudarstvo	167,4	43,9	160,0	36,8
2. Poljoprivreda	30,5	8,0	39,5	9,1
3. Šumarstvo	8,7	2,3	10,0	2,3
4. Građevinarstvo	8,1	2,1	11,2	2,6
5. Saobraćaj	72,0	18,8	82,8	19,0
6. Trgovina i ugostiteljstvo	18,3	4,8	20,0	4,6
7. Zanatstvo	3,5	0,9	4,0	0,9
8. Vodoprivreda	3,5	0,9	4,3	1,0
Privredne investicije	312,0	81,7	331,2	76,3
Neprivredne investicije	70,0	18,3	103,2	23,7

3. Jednu od karakteristika investicione djelatnosti u 1957. godini čine znatno veća ulaganja iz fondova i sredstava narodnih republika i narodnih odbora, kao i veća ulaganja privrednih organizacija. Investicije narodnih republika i narodnih odbora veće su za 34 milijarde ili za blizu 30% nego u prethodnoj godini. Njihovo povećanje čini pretežni dio ukupnog porasta investicija u 1957. godini. Povećanje ovih investicija omogućeno je visokim pritjecanjem sredstava u fondove političkoteritorijalnih jedinica.

Odnos saveznih i ostalih investicija, i promjene koje su u tom pogledu nastale u odnosu na prethodnu godinu, vide se iz slijedećeg pregleda:

— u milijardama dinara

	1956. Iznos	1956. Struktura	1957. Iznos	1957. Struktura
1. Investicije iz saveznih sredstava	140,3	36,7	142,0	32,6
2. Investicije iz sredstava političkoteritorijalnih jedinica	124,9	32,7	159,0	36,5
3. Investicije iz investicionih fondova privrednih organizacija	41,9	10,9	45,0	10,2
4. Utrošak amortizacionih fondova	74,9	19,7	90,0	20,7
Svega	382,0	100,0	435,0	100,0

Velik porast investicionih sredstava u fondovima narodnih republika i narodnih odbora zahtijevao je da se tokom 1957. godine djelomično odloži njihovo korištenje do poslije donošenja završnih računa, pošto je ono prijetilo da izazove poremećaje na tržištu. Porast investicija narodnih republika i narodnih odbora bio je svakako potreban sa gledišta promjene strukture ulaganja i pokretanja lokalne inicijative u primjeni sitnih investicija sa bržim obrtom sredstava, od čega je polazio i Društveni plan za 1957. godinu. Ali tempo porasta investicija iz fondova narodnih republika i narodnih odbora odraz je izvanrednog porasta unutrašnje potrošnje uopće, a naročito porasta investicija. Takve tendencije u razvoju investicija traže, međutim, efikasniji sistem njihovog usmjeravanja u svrhu otklanjanja osnovnih disproporcija u privrednoj strukturi.

IV.

1. Osobna potrošnja, ukupno i po stanovniku, zabilježila je značajan porast u ovoj godini. Sa porastom ukupne osobne potrošnje od 13,5% i potrošnje po stanovniku od 11,5% premašena su predviđanja Društvenog plana u pogledu osobne potrošnje. Ovakav razvoj osobne potrošnje omogućen je znatno većim porastom proizvodnje i dohotka od onog s kojim je računao Društveni plan za 1957. godinu. Iako je u jednoj godini postignut vrlo visok porast osobne potrošnje, njen nivo je u 1957. godini veći za oko 12% u odnosu na 1955. godinu s obzirom na izvjesno smanjenje u 1956. godini.

2. Povećanje realnih plaća u privredi za oko 14% praćeno je istovremenim porastom produktivnosti rada. Ocjenjuje se da prosječno povećanje produktivnosti rada iznosi u industriji preko 9%, u građevinarstvu 15% i saobraćaju oko 8%. Izvršeno povećanje osobnih dohodaka na početku ove godine, sa provedenom reformom platnog sistema, predstavljalo je važan poticaj za povećanje produktivnosti. To pokazuje, gledano u cjelini, da je ovogodišnji porast osobne potrošnje i realnih dohodaka bio ekonomski motiviran.

3. Porast osobnih dohodaka omogućio je da se ubrza proces njihovog diferenciranja prema stepenu kvalifikacija i stručnosti, a na drugoj strani da se struktura osobne potrošnje počne postepeno mijenjati u pravcu veće potrošnje industrijskih proizvoda, a posebno trajnih potrošnih dobara.

4. U 1957. godini došlo je do velikog porasta neproizvodnih rashoda, koji su znatno premašili njihov obim u 1956. godini, kao i predviđanja Društvenog plana za ovu godinu. Dok je Društvenim planom bilo predviđeno da budžetski rashodi porastu za 8%, njihovo će povećanje do konca 1957. godine biti oko 18,8%. Sličan porast rashoda ostvaren je i u drugim oblastima neprivredne potrošnje, sa izuzetkom rashoda narodne obrane čiji je obim u ovoj godini ostao nepromijenjen. Kretanje pojedinih osnovnih vidova općedruštvene potrošnje bilo je slijedeće:

— u milijardama dinara

	1956.	Indeks	1957.	Indeks
Budžeti ukupno	204,3	100,0	242,9	118,8
Socijalno osiguranje	133,3	100,0	157,5	118,1
Narodna obrana	157,5	100,0	157,5	100,0

Iako je zbog općeg porasta privredne aktivnosti moralo doći do povećanja ovih rashoda preko predviđenog nivoa, njihov porast i obim u ovoj godini nije bio u skladu sa realnim mogućnostima naše privrede. Sa gledišta održavanja unutrašnje potrošnje na nivou koji bi omogućio brže smanjivanje deficita u platnoj bilanci, ovakav porast budžetskih i drugih neprivrednih rashoda, naročito ako bi se nastavio i u idućim godinama, mogao bi predstavljati smetnju za postizavanje toga cilja.

V.

1. U 1957. godini mogu se konstatirati različita kretanja na tržištu industrijskih i poljoprivrednih proizvoda. Tržište industrijskih proizvoda sačuvalo je svoju stabilnost i u ovoj godini, te je indeks njihovih cijena ostao u cjelini nepromijenjen. Na cijene i tržište poljoprivrednih proizvoda utjecala su dva faktora: povećanje garantiranih cijena za žitarice, kao posljedica dugoročne politike usklađivanja odnosa cijena, i velik porast unutrašnje i izvozne tražnje. Oba momenta dovela su do znatnijeg porasta otkupnih cijena poljoprivrednih proizvoda. Ovaj porast bio je najizra-

zitiji kod stoke i stočnih proizvoda, zatim kod žitarica zbog već spomenutih garantiranih cijena, dok su kod ostalih poljoprivrednih proizvoda nastala relativno manja pomicanja. Nestašica stočne hrane u prethodnoj godini, neusklađenost cijena žitarica i cijena stoke u pojedinim periodima te godine, kao i nedovoljno regulirana izvozna tražnja u vezi s tim činiocima, utjecali su na izvjesno slabljenje stočnog fonda koje je konstatirano na početku 1957. Porast cijena na veliko samo se djelomično odrazio u toku ove godine, na visinu maloprodajnih cijena koje su se u mnogo manjoj mjeri povećale. Na porast cijena poljoprivrednih proizvoda utjecala je i slaba tehnička opremljenost i nedostaci u organizaciji trgovine poljoprivrednim proizvodima.

Indeksi cijena u 1956. i 1957. godini

	1956./1955.	XI.1957./XI.1956.	Prosjek I.XI.1957./I.XI.1956.
A) Cijene na veliko			
Industrijski proizvodi	102,0	101,0	98,6
Poljoprivredni proizvodi	104,2	112,0*)	109,1*)
B) Cijene na malo	104,2	101,0	101,4
Industrijski proizvodi	103,1	101,0	100,0
Poljoprivredni proizvodi	104,2	103,0	102,5**)
Usluge	108,7	104,9	105,5

2. Unutrašnje tržište bilo je znatno bolje snabdjeveno industrijskim i poljoprivrednim proizvodima nego u prethodnoj godini, što je bilo omogućeno visokim porastom domaće proizvodnje i znatnim povećanjem ovogodišnjeg uvoza. Zbog opadanja stočnog fonda u prethodnoj i njegovog popunjavanja u ovoj godini, kao i zbog veće izvozne tražnje i tražnje domaćih potrošača sa većim osobnim dohocima, jedino su nedostajale dovoljne količine mesa za unutrašnju potrošnju, te su koncem godine poduzete mjere u pravcu ograničavanja visine izvoza stoke i mesa. I pored porasta tražnje i povećanja potrošnje, povećane su u ovoj godini ukupne zalihe gotovih proizvoda i reprodukcionih materijala.

3. Razvoj unutrašnjeg tržišta i cijena u 1957. godini ukazuje na potrebu održavanja razmjernijeg porasta unutrašnje potrošnje, kako bi stabilnost privrednih kretanja bila učvršćena i očuvana na duži rok.

VI.

1. Vanjskotrgovinska razmjena, koja je u ovoj godini bila pod utjecajem kako razvoja proizvodnje tako i razvoja unutrašnje potrošnje, zabilježila je daljnji snažan porast, tako da je njen obim gotovo za jednu trećinu veći nego protekle godine. Dok je visok obim proizvodnje omogućio znatno povećanje izvoznog volumena, dotle je naglo proširenje unutrašnje potrošnje, zajedno sa porastom investicija, izazvalo još brže napredovanje uvoza.

2. U 1957. godini ostvaren je visok porast izvoza industrijskih i poljoprivrednih proizvoda, kao i izvoza usluga, ma da su i u ovoj godini postojale izvjesne slabosti u organizaciji sabiranja i transportiranja izvjesnih viškova, naročito poljoprivrednih proizvoda. Ukupni devizni prihodi porasli su za preko 30 milijardi dinara ili za 24%, pri čemu su samo prihodi od izvoza roba veći za 23 milijarde ili 23%. U zadnje dvije godine porast izvoza iznosi oko 60%, što ukazuje na daljnje mogućnosti porasta našeg izvoza. Porast deviznih prihoda u periodu 1955.—1957. vidi se iz slijedećeg pregleda:

— u milijardama dinara

	1955.	1956.	1957.	Indeks 1957./1955.	Indeks 1957./1956.
Ukupni izvoz	75,6	99,3	122,2	161,6	123,1
— industrija	53,4	68,1	87,7	163,2	127,5
— poljoprivreda	19,1	27,0	30,0	157,1	111,1
— šumarstvo	3,1	4,2	4,5	145,1	107,1
Avansi za brodogradnju	—	—	2,3	—	—
Nerobni prihodi	23,4	29,3	35,1	150,0	119,8
Svega	99,0	128,6	159,6	161,2	124,1

Kod industrijskih proizvoda osjetno je porastao izvoz proizvoda drvne industrije, obojene metalurgije, elektroindustrije, brodogradnje, kemijske i prehrambene industrije. U poljoprivrednom sektoru povećan je izvoz stočnih proizvoda, voća i ljekovitog bilja, a zahvaljujući dobroj žetvi kukuruz se ponovno pojavio u izvozu. Istovremeno i doprinos nerobnog izvoza platnoj bilanci postaje sve znatniji. Brutto nerobni prihodi čine već blizu 30% ukupnih deviznih prihoda od izvoza.

3. Još snažniji porast ostvaren je na strani uvoza, čiji je ukupni volumen veći za oko 58 milijardi dinara, ili za 40% od prethodne godine. Najveći porast nastao je kod uvoza reprodukcionog materijala, gdje ovo povećanje iznosi oko 34 milijarde dinara ili oko 48%. Povećanje vrijednosti uvoza je djelomično bilo izazvano poskupljenjem nekih sirovina i porastom pomorskih transportnih troškova, ali najvećim dijelom ono je rezultat većeg fizičkog obima uvoza. Velika unutrašnja tražnja i nepotpune mjere reguliranja uvoza prouzrokovale su ovaj nagli skok u porastu volumena uvoza. Jednim dobrim dijelom povećani uvoz poslužio je i za stvaranje većih zaliha osnovnih reprodukcionih materijala kod poduzeća.

4. Brži porast uvoza od izvoza učinio je da se, i pored osjetnog porasta proizvodnje i izvoza, poveća ovogodišnji deficit iz tekućeg vanjskotrgovinskog poslovanja. Nivo tekućeg deficita, koji nije prekoračio okvire predviđene Društvenim planom za ovu godinu, veći je za oko 5 milijardi dinara nego 1956. godine. Međutim, i pored apsolutnog povećanja deficita, vlastiti prihodi pokrivaju u 1957. godini 80,6% rashoda

*) Indeks cijena od 112 odnosi se na listopad 1957. godine prema listopadu 1956. godine, odnosno indeks 106,1 na prosjek siječanj—listopad 1957. prema odgovarajućem periodu prethodne godine, usljed nedostataka podataka za studeni tekuće godine.

**) Indeks cijena na veliko i malo poljoprivrednih proizvoda ne sadrže istu strukturu proizvoda i nisu međusobno potpuno uporedivi.

tekućeg vanjskotrgovinskog poslovanja, prema 79,7% u 1956. godini.

Visina ostvarenog deficita svakako predstavlja nepovoljan momenat u godini tako velike privredne aktivnosti i velikog porasta proizvodnje. Ali s druge strane, intenzitet razvoja izvoza za posljednjih tri godine isto tako ukazuje i na blisku mogućnost uravnotežavanja tekućih izvozno-uvoznih transakcija. Daljnja pozitivna pomicanja u našoj međunarodnoj razmjeni koja će ubrzati smanjenje vanjskotrgovinske pasive, nužno traže da se privredna politika jače usmjeri na poticanje one proizvodnje koja će omogućiti povećanje izvoznih viškova bez istovremenog nerazmjernog povećanja uvoznih potreba.

DRUGI DIO

SMJERNICE ZA RAZVITAK PRIVREDE U 1958. GODINI

Glava II.

OSNOVNI ZADACI I CILJEVI PRIVREDNOG RAZVOJA U 1958. GODINI

Osnovni zadaci koje postavlja Društveni plan za 1958. godinu polaze od privrednih rezultata i kretanja u 1957. godini i od ekonomsko-političkih ciljeva utvrđenih Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije za period 1957.—1961. godina. Privredna dostignuća u 1957. godini, mogućnosti daljnjeg brzog privrednog uspona i potreba jačanja njegove stabilizacije traže i omogućavaju da se istovremeno odlučnije postavi pitanje rješavanja tekućeg deficita u platnoj bilanci.

Uzimajući takvu orijentaciju privredni razvoj u 1958. godini karakterizirat će slijedeći osnovni momenti:

1. Daljnji brzi uspon proizvodnje i nacionalnog dohotka koji treba da budu praćeni porastom produktivnosti rada u cijeloj privredi. Izvršene promjene u privrednom sistemu, a naročito u načinu raspodjele prihoda privrednih organizacija, imaju neposredno svrhu da potaknu snažniji porast produktivnosti i šire korištenje unutrašnjih rezervi za povećanje ukupne nacionalne proizvodnje.

2. Predviđeni porast proizvodnje treba da bude iskorišten za ravnomjernije kretanje izvoza i uvoza, kako bi se u 1958. godini osjetnije smanjio tekući deficit platne bilance. Raspodjela društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka koju utvrđuje Društveni plan treba osigurati ispunjenje ovog cilja. Povećanjem izvoza i čvršćim reguliranjem visine uvoza treba da bude postignuto navedeno smanjenje tekućeg deficita platne bilance.

3. Povećanje osobne potrošnje i životnog standarda stanovništva pretstavljat će i u 1958. godini jedan od osnovnih zadataka ekonomske politike. Porast osobne potrošnje kretat će se u skladu sa porastom produktivnosti rada i bit će osiguran odgovarajućim povećanjem domaće proizvodnje i dopunskim uvozom potrošnih dobara.

4. Investicionu politiku i investicionu djelatnost u 1958. godini karakterizirat će početak izgradnje novih krupnih objekata čije izvođenje predviđa Društveni plan privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961., kao i znatno povećanje investicija za razvoj poljoprivredne proizvodnje. Istovremeno će se povećati investicije u saobraćaju, građevinarstvu i trgovini. Obim investicija koje se financiraju iz domaćih sredstava ostat će na nivou ostvarenom u 1957. godini.

5. U 1958. godini znatno se povećavaju sredstva iz općedruštvenih fondova za financiranje investicija u nerazvijenim područjima, prije svega u Makedoniji i Kosovsko-metohijskoj Oblasti, sa svrhom da se ubrza privredni razvoj ovih područja suglasno smjernicama Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961.

6. Visina rashoda za općedruštvene potrebe zadržat će se također na nivou 1957. godine, s obzirom na njihov visok ovogodišnji porast, i sa svrhom da se dinamika porasta ovih rashoda dovede u sklad sa privrednim mogućnostima zemlje.

7. Radi očuvanja privredne stabilnosti, poboljšanja stanja platne bilance i povećanja životnog standarda stanovništva, Društvenim planom za 1958. godinu predviđaju se mjere za normalnije kretnje neprivrednih rashoda i mjere reguliranja utroška investicionih sredstava na svim stepenima njihovog formiranja, u skladu sa već donesenim propisima kojima se regulira formiranje i upotreba ovih sredstava.

GLAVA III.

DRUŠTVENI BRUTTO PROIZVOD I NACIONALNI DOHODAK

I. Proizvodnja

1. Polazeći od dostignutog nivoa proizvodnje u 1957. godini, materijalnih i društvenih uvjeta, kao i osnovnih ciljeva i zadataka za daljnji razvoj privrede, predviđa se da će se u 1958. godini ostvariti slijedeći porast društvenog brutto proizvoda i nacionalnog dohotka:

	— u milijardama dinara		Indeksi	
	1957.	1958.	1958 : 57	1957 : 56
Društveni brutto proizvod	3.947,8	4.227,7	107,1	118,3
Nacionalni dohodak	1.792,2	1.860,5	103,8	121,7

Obzirom na vrlo visoki porast proizvodnje u 1957. godini, prosječni godišnji porast društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka u 1957. i 1958. godini, t. j. u prve dvije godine petogodišnjeg perioda od 1957. do 1961. godine, iznosio bi prosječno godišnje 12,6% odnosno 12,4%. Zaključno sa 1958. godinom ostvarilo bi se od predviđenog povećanja društvenog brutto proizvoda do 1961. godine 46,4% odnosno nacionalnog dohotka 48,3%.

2. Predviđa se da će nacionalni dohodak na jednog stanovnika porasti u 1958. godini u odnosu na 1957. godinu za 2%, s obzirom na godišnji porast stanovništva od 1,7%.

3. U 1958. godini predviđa se slijedeći porast proizvodnje po namjeni:

	Indeksi	
	1958:57	1957:56
Društveni brutto proizvod	107,1	118,3
Sredstva proizvodnje	107,7	115,9
— sredstva rada	109,5	102,1
— predmeti rada	107,5	118,4
Sredstva potrošnje	106,0	122,4

Takav porast, zajedno sa korištenjem prenesenih neutrošenih sredstava iz 1957. godine, treba da ostvari neophodnu materijalnu bazu za predviđenu razmjenu sa inozemstvom i za predviđenu raspodjelu i potrošnju u 1958. godini.

4. Po pojedinim privrednim oblastima predviđa se slijedeći porast vrijednosti brutto proizvodnje:

	— u milijardama dinara		Indeksi	
	1957.	1958.	1958 : 57	1957 : 56
Privreda—ukupno	3.947,8	4.227,7	107,1	118,3
Industrija	2.054,6	2.287,7	111,3	115,6
Poljoprivreda	912,1	878,3	96,3	133,0
Šumarstvo	67,9	69,2	101,9	99,1
Građevinarstvo	259,8	281,8	108,5	121,1
Saobraćaj	243,7	265,5	109,0	111,5
Trgovina, ugostiteljstvo i turizam	220,1	240,6	109,3	111,6
Zanatstvo	189,6	204,4	107,8	108,0

Ovakav porast osigurava materijalnu strukturu proizvodnje potrebnu za ostvarivanje zadataka i ciljeva plana za 1958. godinu.

II. Raspodjela

1. U 1958. godini predviđa se slijedeće kretanje društvenog brutto proizvoda i uvoza-izvoza roba i usluga:

	— u milijardama dinara		Indeksi	
	1957.	1958.	1958 : 57	1957 : 56
Društveni brutto proizvod	3.947,8	4.227,7	107,1	118,3
Uvoz roba i usluga	495,7	554,9	111,9	132,5
Izvoz roba i usluga	451,0	508,4	112,7	124,2

Predviđeni odnosi u kretanju društvenog brutto proizvoda, uvoza i izvoza roba i usluga osiguravaju smanjivanje deficita u platnoj bilanci na znatno višem nivou razmjene sa inozemstvom, a time i neophodne uvjete za stabilniji razvoj privrede. Zato smanjivanje tempa porasta uvoza, uz istovremeno ostvarivanje uvjeta da se uvoz ubuduće kreće sporije od porasta društvenog brutto proizvoda, kao i brže povećanje izvoza u odnosu na povećanje društvenog brutto proizvoda, predstavlja jedan od osnovnih ciljeva ekonomske politike u 1958. godini.

2. Provođenjem u život ovog plana i mjerama tekuće ekonomske politike potrebno je da se u osnovi osigura slijedeća raspodjela ukupno raspoloživih sredstava (društveni brutto proizvod poslije razmjene sa inozemstvom i sa prenesenim neraspoređenim sredstvima iz 1957. godine):

	— u milijardama dinara		Indeksi	
	1957.	1958.	1958 : 57	1957 : 56
Ukupno raspoloživa sredstva	3.962,5	4.304,2	108,6	117,4
Potrošnja predmeta rada	2.006,0	2.193,7	109,4	116,2
Ukupne privredne investicije	553,2*)	566,7	102,4	117,0
Osobna potrošnja	981,0	1.060,5	108,1	115,7
Društveni standard	170,2	174,4	102,5	129,9
Državni organi i narodna obrana	207,5	210,8	101,6	105,9
Društvene rezerve i neraspoređena sredstva**)	44,6	98,1	—	—

*) Ukupne privredne investicije smanjene su za iznos prometa osnovnih sredstava od 16,0 milijardi dinara.

**) Društvene rezerve i neraspoređena sredstva obuhvaćaju pored državnih rezervi i sva neraspoređena odnosno neutrošena sredstva koja se nalaze u cjelokupnoj privredi, uključujući tu i takva sredstva kod individualnih proizvođača u poljoprivredi.

U vezi s time predviđa se slijedeći porast netto raspoloživih sredstava (nacionalni dohodak sa sredstvima iz inozemstva i sa prenesenim neraspoređenim sredstvima iz 1957. godine):

	— u milijardama dinara		Indeksi	
	1957.	1958.	1958 : 57	1957 : 56
	1.806,9	1.937,0	107,2	119,7

3. U svrhu ostvarenja osnovnih zadataka plana za 1958. godinu, postavljaju se u osnovi slijedeći odnosi u raspodjeli nacionalnog dohotka odnosno netto raspoloživih sredstava (nacionalni dohodak sa sredstvima iz inozemstva i sa prenesenim sredstvima iz 1957. godine):

	— struktura u %	
	1957.	1958.
Netto raspoloživa sredstva	100,0	100,0
Akumulacija (netto privredne investicije)	22,3	20,3
Osobna potrošnja i društveni standard	63,7	63,7
Državni organi i narodna obrana	11,5	10,9
Društvene rezerve i neraspoređena sredstva	2,5	5,1

III. Akumulacija i proizvodni fondovi

1. Za ostvarenje navedenih zadataka i ciljeva u 1958. godini, kao i neophodnih materijalnih uvjeta za privredni razvoj u idućem periodu, predviđa se da će u 1958. godini biti potrebna slijedeća akumulacija:

	— u milijardama dinara		Indeks	
	1957.	1958.	1958/57	1957/56
Akumulacija (netto privredne investicije)	403,6	383,2	97,4	120,8

S tim u vezi predviđaju se slijedeće promjene u odnosima akumulacije prema nacionalnom dohotku i netto raspoloživim sredstvima:

	— učešće u %			
	1957.	1958.	Prosjek 1957.—1961.	1961.
Odnos akumulacije prema nacionalnom dohotku	22,5	21,1	19,6	18,3
Učešće akumulacije u netto raspoloživim sredstvima	22,3	20,3	19,6	19,1

2. S obzirom na ostvarivanje politike sniženja deficita platne bilance predviđa se u slijedećoj godini smanjenje inozemnih sredstava u odnosu na nacionalni dohodak od 8,5% u 1957. na 7,2% u 1958. godini. S tim u vezi treba da dođe i do odgovarajućeg smanjenja učešća inozemnih sredstava u ukupnoj akumulaciji.

3. Usljed znatne aktivizacije investicionih ulaganja iz proteklih godina koja se očekuje u slijedećoj godini, kao i zbog bržeg tempa investicione izgradnje, u 1958. godini predviđa se povećanje vrijednosti osnovnih fondova za 260 milijardi, t.j. za oko 22 milijarde više od netto investicionih ulaganja u osnovne fondove 1958. godine.

U vezi s tim, kao i s obzirom na planirane investicije u obrtne fondove u iznosu od 155 milijardi,

predviđaju se slijedeće promjene u porastu i odnosima osnovnih i obrtnih proizvodnih fondova:

	— u milijardama dinara				
	1957.*)	1958.*)	Indeks 1958/57	Struktura 1957.	Struktura 1958.
Fondovi u privredi — ukupno	5.395	5.810	107,7	100,0	100,0
u tome:					
Osnovni fondovi	4.221	4.481	106,2	78,2	77,1
Obrtni fondovi	1.174	1.329	113,2	21,8	22,9

Brži porast obrtnih od osnovnih fondova treba da osigura bolje korištenje proizvodnih kapaciteta u slijedećoj godini.

Glava IV.

INVESTICIJE

1. Da bi se u 1958. i slijedećim godinama osigurao privredni razvitak kakav predviđa Društveni plan privrednog razvoja Jugoslavije od 1957.—1961. godine, potrebno je da se u 1958. godini osiguraju i ubrzaju investiciona ulaganja za izgradnju onih objekata čijom se proizvodnjom postiže najpovoljniji efekat za platnu bilancu i omogućuje predviđeni porast osobne potrošnje i društvenog standarda. Pored ovog osnovnog principa, prilikom investicionih ulaganja treba se rukovoditi još i slijedećim:

— da se osiguraju sredstva za financiranje objekata u izgradnji, za rekonstrukcije i novogradnje, koji sa relativno najmanjim uloženim sredstvima daju u najkraćem roku najpovoljnije rezultate u povećanju proizvodnje i nacionalnog dohotka, i

— da se izvrše pripremni radovi i započne sa izgradnjom novih objekata koji su vezani za ostvarenje osnovnih bilanca petogodišnjeg plana.

Rukovodeći se ovim principima, posebnu pažnju treba posvetiti investicionim ulaganjima za unapređenje i povećanje poljoprivredne proizvodnje i za izgradnju energetskih i saobraćajnih kapaciteta u skladu sa općeprivrednim bilancama, kao i investicionim ulaganjima u svrhu bržeg privrednog razvoja NR Makedonije, NR Crne Gore i Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti.

Raspoloživa sredstva Općeg investicionog fonda, kao i ostalih investicionih fondova, treba usmjeriti u navedenim pravcima.

2. Ukupna investiciona ulaganja u 1958. godini predviđaju se (privredne i neprivredne investicije, investicije u osnovna i obrtna sredstva) sa oko 690 milijardi dinara. Od toga društvene investicije iznose oko 594 milijarde dinara odnosno nešto niže od procijenjenih u 1957. godini.

3. U društvenim investicijama u iznosu od oko 594 milijarde dinara predviđaju se investiciona ulaganja u obrtne fondove od oko 129 milijardi dinara i ulaganja u osnovne fondove od oko 465 milijardi dinara.**)

Nivo investicija u obrtne fondove je za oko 19% manji od nivoa procijenjenog za 1957. godinu. Investicije uložene u obrtne fondove u 1957. godini i predviđene investicije u obrtne fondove u 1958. godini osiguravaju povećanje proizvodnje na bazi novih i boljih korištenja postojećih kapaciteta.

Obim investicija u osnovne fondove je za oko 30 milijardi dinara odnosno za 6,9% veći od procijenjenog obima za 1957. godinu. U 1958. godini predviđa se veće korištenje inozemnih sredstava za uvoz opreme, tako da investicije u osnovne fondove iz vlastitih sredstava treba da iznose oko 404 milijarde dinara.

Društvene brutto investicije (privredne i neprivredne) u osnovne fondove iz vlastitih sredstava u navedenom iznosu predstavljaju 9,6% od društvenog brutto proizvoda (u 1957. godini 10,1%), a društvene netto investicije 19,1% od nacionalnog dohotka (u 1957. godini 21,8%). Uzimajući u obzir samo ulaganja u oblasti privrede, društvene brutto investicije iz vlastitih sredstava predstavljaju 7,3% od društvenog brutto proizvoda (u 1957. godini 7,5%), a društvene netto investicije 12,0% od nacionalnog dohotka (u 1957. godini 13,5%). Iz ovih podataka proizlazi da se za predviđeni obim investicija u 1958. godini imaju angažirati relativno nešto manja sredstva društvenog brutto proizvoda odnosno nacionalnog dohotka.

4. Od ukupnih investicija u osnovne fondove predviđa se da će se u 1958. godini utrošiti oko 97 milijardi dinara odnosno oko 21% za neprivredne investicije. Obim neprivrednih investicija treba da bude nešto manji u odnosu na 1957. godinu. Smanjenje neprivrednih investicija odnosi se na izgradnju zgrada namijenjenih administraciji, dok se za stambeno-komunalnu izgradnju predviđaju veća investiciona ulaganja, a za ostale namjene društvenog standarda približno na nivou 1957. godine. Pritom je uzet u obzir snažan porast neprivrednih investicija u 1957. godini, čiji se ukupni obim ocjenjuje sa oko 103 milijarde dinara, što predstavlja porast od oko 47% u odnosu na 1956. godinu.

Neprivredne investicije u 1957. godini, zajedno sa predviđenim neprivrednim investicijama u 1958. godini, predstavljaju 35,2% od ukupnog obima neprivrednih investicija predviđenih za period 1957.—1961. godine.

5. U 1958. godini predviđaju se privredne investicije od oko 368 milijardi dinara, odnosno za oko 36 milijardi dinara ili za 10,8% više nego u 1957. godini. U tome je obuhvaćena amortizacija u iznosu od oko 93 milijarde dinara, koliko se predviđa da će se od amortizacionih fondova utrošiti za zamjenu osnovnih sredstava. Nove investicije bi prema tome iznosile oko 275 milijardi dinara.

Privredne investicije u 1957. godini sa planiranim investicijama za 1958. godinu treba da čine 35,2% od ukupnih privrednih investicija predviđenih u Društvenom planu privrednog razvoja 1957.—1961. godine.

Predviđa se slijedeća struktura i dinamika investicija:

	— u milijardama dinara				
	1957. Iznos	1957. Struktura	1958. Iznos	1958. Struktura	Indeks 1958./1957.
Ukupno	435,0	100,0	465,2	100,0	106,9
Neprivredne investicije	103,2	23,7	97,3	20,9	94,3
Privredne investicije	331,8	76,3	367,9	79,1	110,8

6. Suglasno osnovnim principima investicione politike u 1958. godini, raspoloživa sredstva za investicije treba u pojedinim privrednim oblastima prvenstveno koristiti u slijedeće svrhe:

— u oblasti industrije i rudarstva treba nastaviti sa izgradnjom već započetih energetskih objekata i početi sa izgradnjom novih u skladu sa energetskim bilancama. Osim toga, treba osigurati sredstva za pripremne radove i za izgradnju novih objekata u skladu sa Društvenim planom privrednog razvoja od 1957.—1961. godine (aluminijski kombinat, Kombinat Majdanpek-Bor, za povećanje proizvodnje bakra i superfosfata, za tvornice dušičnih gnojiva, šećerane i drugo).

U ostalim granama industrije treba investiciona ulaganja prije svega usmjeriti na dovršavanje objе-

*) Stanje fondova koncem godine.

**) Obim investicija iskazan je bez investicionog održavanja. Ocjenjuje se da će obim investicija u osnovne fondove sa investicionim održavanjem iznositi oko 534 milijarde dinara.

kata u izgradnji i na rekonstrukcije. Investicije u nove objekte u tim granama treba uglavnom usmjeriti u one vrste kod kojih se potreban proizvodni kapacitet ne može postići dovršavanjem objekata koji su već u izgradnji, odnosno rekonstrukcijama. Pritom treba imati u vidu mogućnosti izgradnje novih objekata naročito u nerazvijenim područjima.

Za naprijed navedene svrhe predviđaju se sredstva (uključujući i sredstva amortizacije) u iznosu od 170 milijardi dinara.

— U oblasti poljoprivrede predviđaju se investiciona ulaganja u iznosu od 60 milijardi dinara, koja treba koristiti u svrhu unapređenja i povećanja poljoprivredne proizvodnje, a prvenstveno za povećanje proizvodnje u granama ratarstva i stočarstva. Stoga se predviđaju u odnosu na ranije godine znatno veća ulaganja za nabavu domaće i uvozne opreme, za izgradnju melioracionih objekata (uključujući melioracione radove na izgradnji kanala Dunav-Tisa-Dunav), kao i za povećanje stočnog fonda.

Savezno izvršno vijeće treba nastojati da se u ovoj oblasti po mogućnosti povećaju investiciona ulaganja, najviše do 70 milijardi dinara, koristeći za te svrhe inozemna sredstva i rezerve, kao i eventualno neutrošena sredstva predviđena za druge privredne oblasti.

U svrhu reguliranja vodnih tokova i obrane poljoprivrednog zemljišta od poplava i bujica predviđaju se sredstva u iznosu od 5 milijardi dinara.

— U oblasti šumarstva predviđaju se sredstva u iznosu od 8,0 milijardi dinara prvenstveno za izgradnju komunikacija potrebnih za otvaranje novih šumskih kompleksa, za dogradivanje komunikacionih sistema u nedovoljno otvorenim šumama i za nabavu opreme za gajenje šuma.

— U oblasti građevinarstva predviđaju se sredstva u iznosu od 12,5 milijardi dinara prvenstveno za nabavu strojeva i druge opreme u svrhu mehanizacije građevinske djelatnosti i ubrzanja građevinskih i građevinsko-zanatskih radova i radova na melioracijama.

— U oblasti saobraćaja predviđaju se investicije u iznosu od 85,4 milijardi dinara. Tim sredstvima treba prvenstveno povećati kapacitete voznih i plovnih sredstava, povećati propusnu moć postojećih pruga (rekonstrukcije i normalizacije), nastaviti započete radove na novim željezničkim prugama i magistralnim putevima, kao i izgradnju priključnih i sekundarnih puteva i telegrafsko-telefonske mreže.

— U oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma predviđena sredstva u iznosu od 23 milijarde dinara treba koristiti prvenstveno za rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih skladišta poljoprivrednih proizvoda, za rekonstrukciju i modernizaciju postojećih i izgradnju novih ugostiteljskih i turističkih objekata, kao i za nabavu tehničkih sredstava za čuvanje robe.

— U oblasti zanatstva predviđa se da će se utrošiti oko 4 milijarde dinara za obnovu i modernizaciju postojećih, kao i za izgradnju novih zanatskih kapaciteta.

7. U okviru investicija po pojedinim privrednim oblastima predviđa se da će se, u smislu odredaba perspektivnog plana, kao namjenske investicije iz saveznih sredstava na teritoriju NR Makedonije financirati investicije u iznosu od 14,1 milijardi dinara i na području Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti investicije u iznosu od 9,2 milijardi dinara.

Ova sredstva treba koristiti za nastavak već započete investicione izgradnje i za izgradnju novih objekata, pri čemu su obuhvaćena i sredstva za plaćanje učešća u zajmovima iz Općeg investicionog fonda. Predviđena sredstva treba da posluže bržem privrednom razvitku ovih oblasti, a naročito u onim granama privrede za koje postoje povoljni prirodni uvjeti i koje doprinose rješavanju osnovnih privrednih bilanca Jugoslavije.

8. U skladu sa investicionom politikom u 1958. godini predviđa se slijedeća struktura i dinamika privrednih investicija po oblastima:

	1957.		1958.		
	Iznos	Struktura	Iznos	Struktura	1958./1957.
Industrija i rudarstvo	160,0	48,3	170,0	46,2	106,1
Poljoprivreda	39,5	11,9	60,0	16,4	151,8
Šumarstvo	10,0	3,0	8,0	2,2	80,0
Građevinarstvo	11,2	3,3	12,5	3,4	111,7
Saobraćaj	82,8	25,0	85,4	23,2	103,1
Trgovina i ugostiteljstvo	20,0	6,0	23,0	6,2	115,0
Zanatstvo	4,0	1,2	4,0	1,1	100,0
Vodoprivreda	4,3	1,3	5,0	1,3	116,2
Ukupno	331,8	100,0	367,9	100,0	110,8

9. U svrhu usmjeravanja investicija i ostvarenja osnovnih zadataka postavljenih u Društvenom planu privrednog razvoja od 1957.—1961. godine, u 1958. godini predviđaju se sredstva u Općem investicionom fondu u iznosu od 178,5 milijardi dinara. U ovom iznosu obuhvaćena su: sredstva u iznosu od 8,4 milijardi dinara za dotacije investicionim fondovima NR Makedonije, NR Crne Gore i Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti, koja će se koristiti za financiranje izgradnje privrednih objekata, kao i sredstva u iznosu od 1,9 milijarde dinara za nastavak izgradnje tvornice motora i skutera »Tomos« i nastavak izgradnje tvornice cementa u Umagu. Pored toga u Općem investicionom fondu predviđena su sredstva u iznosu od 9 milijardi dinara, koja će se, pored ostalog, upotrijebiti za participacije prilikom odobravanja zajmova iz Općeg investicionog fonda NR Makedoniji, NR Crnoj Gori i Autonomnoj Kosovsko-metohijskoj Oblasti, za otplatu zajmova federacije, kao i za dotacije Beogradu, Zadru i nekim industrijskim mjestima u centralnoj Bosni.

Glava V.

OSOBNA POTROŠNJA I DRUŠTVENI STANDARD

I. Osobna potrošnja

1. U skladu sa ciljevima i zadacima Društvenog plana privrednog razvoja u periodu 1957.—61. godine, u 1958. godini osigurava se daljnje povećanje osobne potrošnje. Fond osobne potrošnje u ovoj godini treba da poraste za oko 80 milijardi dinara ili za 8% ukupno, odnosno po stanovniku za oko 6,2%. Time bi se za prve dvije godine realiziralo oko 50% od porasta osobne potrošnje predviđenog Društvenim planom privrednog razvoja 1957.—61.

2. U zavisnosti od predviđenog porasta produktivnosti rada, u 1958. godini predviđa se da će prosječne realne plaće zaposlenih u socijalističkim privrednim organizacijama porasti za oko 7%. Time bi se povećale realne plaće zaposlenih u socijalističkim privrednim organizacijama za nešto preko 20% u odnosu na 1956. godinu. Primjenom novog načina raspodjele dohotka privrednih organizacija, potrebno je u predviđenim okvirima porasta plaća dosljednije provoditi princip nagrađivanja prema radu, vezujući osobni dohodak pojedinaca za produktivnost rada.

Prosječne plaće zaposlenog osoblja u državnim organima i javnim službama povećat će se u 1958. godini za oko 13%. Promjenama u mirovinskom sistemu, prosječne mirovine povećat će se u 1958. godini za oko 13%—14%.

S obzirom na prenesene nerealizirane viškove iz ovogodišnjeg roda, kao i na očekivanu poljoprivrednu proizvodnju u 1958. godini, predviđa se daljnji porast osobne potrošnje poljoprivrednih proizvođača. Porast osobne potrošnje bit će veći u onim rajonima i kod onih proizvođača koji će brže povećati poljoprivrednu proizvodnju i tržišne viškove.

3. Porast osobne potrošnje u 1958. godini bit će omogućen:

— daljnjim porastom industrijske proizvodnje za osobnu potrošnju od 11%;

— povećanjem uvoza potrošne robe od oko 3,0 milijarde deviznih dinara, tako da će ukupni uvoz iznositi oko 15 milijardi deviznih dinara;

— uvozom prehrambenih proizvoda i usklađivanjem izvoza ovih proizvoda sa potrebama unutrašnje potrošnje, čime treba da se osiguraju povećani fondovi prehrambenih proizvoda i uvjeti za stabilnije odnose na tržištu.

Pod tim uvjetima u 1958. godini predviđa se porast raspoloživih fondova potrošne robe za unutrašnju potrošnju za oko 12% u odnosu na 1957. godinu. Prema tome, predviđa se brži porast fondova potrošne robe od predviđenog porasta osobne potrošnje, što će omogućiti popunjavanje i povećanje zaliha robe osobne potrošnje u trgovini i industriji.

4. Da bi se osiguralo povećanje osobne potrošnje i realnih plaća, Savezno izvršno vijeće će u okviru svojih ovlaštenja poduzimati mjere za ostvarivanje već utvrđene politike povećanja životnog standarda.

Za osiguranje porasta osobne potrošnje potrebno je:

— proizvodnom politikom i odgovarajućim uvozom sirovina osigurati predviđeno povećanje proizvodnje potrošne robe;

— usklađivati obim i dinamiku izvoza osnovnih prehrambenih proizvoda i potrošne industrijske robe sa predviđenim porastom osobne potrošnje;

— osigurati pravodobnu realizaciju uvoza potrošne robe i time osigurati bolju snabdjevenost tržišta.

Pored ovih mjera, od naročitog je značaja za porast osobne potrošnje gradskog stanovništva poboljšanje organizacije snabdjevanja gradova. Stoga sredstva lokalnih investicionih fondova treba da budu usmjerena na proširenje i bolje tehničko opremanje organizacija za snabdijevanje.

II. Društveni standard

1. S obzirom na brz porast investicija u oblasti društvenog standarda u 1957. godini i na nedovoljne kapacitete građevinarstva, naročito građevinskog zanatstva, od bitne je važnosti da se u 1958. godini stabilizira već dostignuti nivo investicija za društveni standard. U 1958. godini predviđa se porast investicija u društveni standard od oko 6%, tako da bi one dostigle nivo od 93 milijarde dinara. To predstavlja povećanje obima investicija od oko 62% prema 1956. godini. Time bi se zaključno sa 1958. godinom realiziralo oko ⅓ predviđenih investicija u društveni standard za period od 1957.—61. godine.

2. Za stambeno-komunalnu izgradnju u 1958. godini predviđaju se ulaganja iz društvenih sredstava od oko 67 milijardi dinara, prema 63 milijardi dinara u 1957. godini. Na taj način bi uložena društvena sredstva za stambeno-komunalnu izgradnju u 1957. i 1958. godini iznosila 130 milijardi dinara prema 371 milijardi dinara, koliko je predviđeno, u cijelom periodu 1957.—61., ili oko 35%.

Za rješavanje niza komunalnih problema, naročito za brzi razvoj dječjih ustanova i servisnih službi potrebnih za domaćinstvo, treba u 1958. godini pored fondova za stambeno-komunalnu izgradnju, preko stambenih zajednica mobilizirati materijalna sredstva političkoteritorijalnih jedinica i privrednih organizacija, kao i sredstva građana.

U tom pravcu općinski narodni odbori treba da pomognu i daju punu podršku radu stambenih zajednica.

Mjerama tekuće ekonomske politike treba osigurati povećanje stimulacije za veće angažiranje sredstava građana u stambenoj izgradnji, s obzirom da pri povećanju osobnih dohodaka njihova sredstva mogu znatno pridonijeti ubrzanju stambene izgradnje. U tom pravcu je, između ostalog, potrebno poboljšati uvjete za kreditiranje zadružne stambene izgradnje.

Glava VI.

DRŽAVNI ORGANI I NARODNA OBRANA

1. Ukupni rashodi državnih organa*) i narodne obrane predviđaju se u 1958. godini:

	— u milijardama dinara			
	1957.	1958.	1958./1957.	1957./1956.
Ukupni rashodi	207,5	210,8	101,6	105,9
u tome:				
tekuća potrošnja	193,4	206,8	106,9	105,6

Udio rashoda državnih organa i narodne obrane u nacionalnom dohotku iznosit će u 1958. godini 11,3% prema 11,6% u 1957.

2. Tekući rashodi državnih organa u 1958. godini treba da se povećaju za 4 milijarde dinara u odnosu na rashode u 1957. godini. Međutim, realni obim rashoda državnih organa u 1958. godini ostaje nepromijenjen, a povećanim rashodima osigurava se kupovanje deviznih sredstava za one organe pod istim uvjetima pod kojima ih nabavljaju privredne organizacije. Neprivredne investicije u odnosu na 1957. godinu smanjuju se, tako da je predviđeni ukupni iznos rashoda državnih organa u 1958. godini manji od ostvarenog u 1957. godini. Njihovo predviđeno kretanje prikazuje slijedeći pregled:

	1957.	1958.	1958./1957.	1957./1956.
Ukupni rashodi:	49,3	43,1	87,4	111,5

Ovakvo kretanje rashoda državnih organa treba da se odrazi i na njihovom učešću u nacionalnom dohotku. Od 2,8% u 1957. ono opada na 2,3% u 1958. godini.

3. Predviđaju se slijedeći rashodi službi koje imaju privrednu namjenu (banke, DOZ, fondovi za unapređenje proizvodnje, za puteve i vode, nuklearna energija, privredne komore i privredna udruženja):

1957.	1958.	1958./1957.	1957./1956.
33,5	32,6	98,0	138,0

4. Ukupni rashodi za narodnu obranu (osobni i materijalni rashodi narodne obrane, investicije u vojnu industriju i saobraćajnice) treba da iznose u 1958. godini 181,7 milijardi, prema 162,0, koliko je ostvareno u 1957. godini. Učešće ukupnih rashoda narodne obrane u nacionalnom dohotku iznosit će u 1958. godini 9,8% prema 9% u 1957. godini.

Izdaci za narodnu obranu bez izdataka privrednog karaktera (investicije u vojnu industriju iz općeg investicionog fonda i izdaci iz budžeta za saobraćajnice) i bez nominalnog povećanja armijskih izdataka radi doprinosa budžetima iz osobnih dohodaka

*) Rashodi državnih organa obuhvaćaju: materijalne rashode predstavničkih organa i državne uprave, rashode komora i udruženja; rashode fondova za unapređenje proizvodnje, fondova za puteve i vode i fondove za kadrove, troškove bankarskog aparata i troškove za nuklearnu energiju.

pripadnika Jugoslavenske narodne armije i povećanih rashoda zbog promijenjenih uvjeta za kupovanje deviza, iznose u 1958. godini 159,8 milijardi dinara, prema 152,5 milijarde dinara u 1957. godini. Prema tome, realno povećanje rashoda narodne obrane u 1958. godini iznosi 7,3 milijardi dinara. Učešće ovih izdataka u nacionalnom dohotku iznosi u 1958. godini 8,6%, prema 8,5% u 1957. godini.

Glava VII.

DRUŠTVENE REZERVE I NERASPOREĐENA SREDSTVA

1. U 1958. godini predviđaju se društvene rezerve i neraspoređena sredstva od oko 98 milijardi dinara, koja treba da posluže stabilnijem kretanju privrede i tržišta.

Ukupne društvene rezerve i neraspoređena sredstva koja obuhvaćaju i rezerve kod individualnih poljoprivrednih proizvođača, iznose u 1958. godini 5,1% od netto raspoloživih sredstava odnosno 5,4% od nacionalnog dohotka.

2. Predviđeno je da se jedan dio društvenih rezervi i neraspoređenih sredstava u 1958. godini upotrebi za povećanje državne rezerve, kao i za posebnu privrednu rezervu federacije. Ostali dio sredstava ostaje neraspoređen. Time se omogućuje da se taj dio sredstava raspoređuje na pojedine kategorije potrošnje prema kretanjima na tržištu, što je također faktor stabilizacije uvjeta privređivanja i raspolaganja sredstvima privrednih organizacija, općina i kotara..

Glava VIII.

BUDŽETI

1. Polazeći od osnovnih zadataka ovog plana, kao i zadataka koje je postavio Društveni plan privrednog razvoja Jugoslavije od 1957.—1961. godine, nivo budžetskih rashoda za 1958. godinu treba uglavnom da se zadrži na nivou dostignutom 1957. godine. Međutim, do porasta budžetskih rashoda doći će zbog povećanja plaća službenika državnih organa i javnih službi, s tim da se jedan dio ovog povećanja ima dijelom pokriti uštedama na drugim budžetskim rashodima.

2. Rashodi saveznog budžeta u 1958. godini treba da iznose:

	— u milijunima dinara		
	1957.	1958.	1958./1957.
Ukupni rashodi (sa doprinosima)	99.917	112.529	112,6
u tome:			
administrativni rashodi	58.967	63.978	108,6
rashodi za unapređenje privrednih oblasti, regresi i dotacije	40.950	48.551	118,6

Povećanje administrativnih rashoda proizlazi najvećim dijelom zbog uvođenja doprinosa budžetima iz osobnih dohodaka, kao i zbog promjene uvjeta za kupovanje deviza. U okviru prikazanog porasta, realno povećanje iznosi oko 650 milijuna dinara, s tim da materijalni rashodi treba da ostanu na nivou iz 1957. godine.

Ostali rashodi saveznog budžeta povećavaju se kod regresa u poljoprivredi i kod rashoda za istraživačke radove. Povećanje regresa u poljoprivredi posljedica je povećanih ulaganja u opremu i reprodukcioni materijal u 1958. godini.

S obzirom na program istraživačkih radova u 1958. godini predviđaju se sredstva veća za 1.700 milijuna od iznosa u kome će se ovi rashodi izvršiti u 1957. godini.

3. U saveznom budžetu predviđaju se dotacije narodnim republikama putem učešća u porezu na promet, imajući u vidu predviđene rashode za 1958. godinu, za koje se računa da će biti u osnovi na nivou ostvarenom u 1957. godini.

GLAVA IX.

PRIVREDNI ODNOSI SI INOZEMSTVOM

1. U svrhu ostvarenja predviđenog povećanja obima vanjskotrgovinske razmjene, bržeg porasta izvoza od uvoza, smanjenja ukupnog deficita i osjetnog smanjenja tekućeg deficita platne bilance, u skladu sa ciljevima i zadacima Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije u periodu 1957.—1961. godine, predviđa se:

— daljnji porast ulaganja u poljoprivredu koji treba osigurati povećanje izvoza odnosno smanjenje uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda;

— davanje prioriteta onim investicijama u industriji kojima će se osigurati najpovoljniji efekti u platnoj bilanci;

— orijentacija na ulaganja u obojenu metalurgiju, u industrije drvnu, prehrambenu, duhansku, kemijsku i elektroindustriju, čime će se osigurati porast proizvodnje za izvoz zasnovan na korištenju domaćih sirovina;

— investiranje u svrhu povećanja proizvodnje krutih i tekućih goriva, valjanog materijala, tekstilnih sirovina, polufabrikata i dijelova za montažu, i ostalog reprodukcionog materijala, koji znatnije opterećuje platnu bilancu, radi postizanja skladnijeg odnosa između porasta proizvodnje i uvoza;

— razvoj saobraćajnih kapaciteta, naročito trgovačke mornarice i objekata za unapređenje inozemnog turizma, u svrhu osiguranja porasta priliva deviza u idućim godinama;

— održavanje domaće potrošnje u predviđenim okvirima, uz odgovarajuće reguliranje uvoza, kako bi se postigli povoljniji odnosi između izvoza i uvoza u 1958. i idućim godinama.

2. Privredne odnose sa inozemstvom u 1958. godini karakterizira slijedeće:

— porast izvoza industrijskih proizvoda na bazi većih investicionih ulaganja uopće, naročito u rekonstrukcije i racionalizacije grana industrije orijentiranih na izvoz;

— porast izvoza poljoprivrednih proizvoda koji omogućuje dobra žetva u 1957. i predviđena poljoprivredna proizvodnja u 1958. godini;

— izvjesno smanjenje izvoza tekstila, obuće, rezane građe četinara, mesa i nekih poljoprivrednih proizvoda, u svrhu daljnje stabilizacije unutrašnjeg tržišta i osiguranja predviđenog porasta životnog standarda;

— blaži porast ukupnog uvoza u 1958. u odnosu na 1957. godinu.

3. Predviđeno povećanje izvoza ispoređeno sa prethodnim godinama pokazuje slijedeće odnose:

	— u milijardama dinara				
	1956.	1957.	1958.	1958./1956.	1958./1957.
Ukupni izvoz	99,3	122,2	141,0	142	115
— izvoz industrijskih proizvoda	68,1	87,7	98,8	145	113
— izvoz poljoprivrednih proizvoda	27,0	30,0	37,7	140	126
— izvoz proizvoda šumarstva	4,2	4,5	4,5	107	100

Porast izvoza industrijskih proizvoda naročito treba osigurati obojena metalurgija, metalna industrija, brodogradnja, elektroindustrija, prehrambena i duhanska industrija.

4. Najznačajniji rezultat u poboljšanju bilance plaćanja u 1958. godini treba osigurati poljoprivreda. Predviđa se slijedeći odnos između izvoza poljoprivrednih proizvoda i uvoza osnovnih prehrambenih proizvoda:

	— u milijardama dinara		
	1956.	1957.	1958.
Izvoz poljoprivrednih proizvoda	27,0	30,0	37,7
Uvoz osnovnih prehrambenih proizvoda	41,0	39,3	25,5
Saldo	—14,0	— 9,3	+12,2

Učešće osnovnih prehrambenih proizvoda u ukupnom uvozu treba da se smanji za 29% u 1956. i 19,8% u 1957. godini na svega 12,3% u 1958. godini.

Navedeni efekt poljoprivrede na bilancu plaćanja manji je kad se uzme u obzir povećanje uvoza sredstava za proizvodnju namijenjenih poljoprivredi. Uvoz umjetnih gnojiva povećava se sa 600.000 tona u 1957. na oko 1,000.000 tona u 1958. godini. Povećat će se i uvoz poljoprivredne opreme, kao i dijelova za montažu i održavanje poljoprivredne opreme.

5. Veoma znatan porast uvoza u 1957. godini omogućit se da se u 1958. godini i sa manjim porastom uvoza reprodukcionog materijala zadovolje potrebe privrede.

Predviđa se također porast uvoza gotove robe osobne potrošnje, kao i uvoza opreme u svrhu osiguranja programa investicione izgradnje.

6. Predviđenim porastom uvoza reprodukcionog materijala namijenjenog industriji od 7% osigurat će se planirani porast proizvodnje i izvoza industrijskih proizvoda u 1958. godini. Ovo predviđanje zasniva se na činjenici da je u 1957. godini ostvaren velik porast uvoza uslijed čega su porasle zalihe uvoznog reprodukcionog materijala, kao i na očekivanom porastu od 10% domaće proizvodnje reprodukcionog materijala.

7. U 1958. godini predviđa se povećanje netto nerobnih prihoda za nešto više od 3 milijarde dinara. Time će se nastaviti u ranijim godinama očitovana tendencija stalnog porasta aktivnog salda nerobnog poslovanja. Ostvarenje najvećeg dijela porasta ovih prihoda u 1958. godini omogućit će pomorski saobraćaj i inozemni turistički promet.

8. U platnoj bilanci 1958. godine ističu se slijedeći bitni momenti:

— daljnje povećanje vlastitih deviznih prihoda od izvoza robe i nerobnog prometa za oko 15%;

— porast ukupnih deviznih rashoda (zajedno sa otplatama obaveza) za oko 4%;

— manje korištenje inozemnih sredstava, u usporedbi sa 1957. godinom.

9. Da bi se ostvarile predviđene proporcije platne bilance, bit će pored ostalog potrebno izvršiti izvjesna prilagođavanja u deviznom i vanjskotrgovinskom režimu, naročito u pogledu reguliranja uvoza sa svrhom da se uvoz održava u predviđenim okvirima. U tom smislu Savezno izvršno vijeće može donijeti mjere za kontingentiranje, povećanje, smanjenje ili obustavu uvoza ili izvoza pojedinih proizvoda ili grupa proizvoda.

Glava X.

TRŽIŠTE I CIJENE

1. Predviđene proporcije u raspodjeli raspoloživih sredstava u 1958. godini omogućavaju da se nastavi započeti proces stabilizacije tržišta. U tom pogledu od naročitog je značaja da planom nisu raspoređena sva sredstva i da se predviđa povećanje društvenih rezervi što treba da djeluje pozitivno na stabilizaciju odnosa na tržištu. Uvjeti za daljnju stabilizaciju odnosa na tržištu postoje na svim njegovim sektorima, ali treba računati da će se u okviru takvih uopće stabilnijih odnosa nastaviti i u 1958. godini proces usklađivanja međusobnih odnosa cijena, kao i da će doći do izvjesnog pomicanja cijena poljoprivrednih proizvoda, naročito onih sezonskog karaktera.

2. U procesu ostvarenja privredne stabilnosti i stabilnosti tržišta poseban značaj imat će predviđene mjere za osiguranje normalnog kretanja neprivrednih rashoda, kao i mjere reguliranja obima troškova investicionih sredstava u 1958. godini. U istom pravcu treba da djeluju potpunije usklađivanje izvoza i uvoza sa razvojem unutrašnje potrošnje, kao i davanje poticaja za veću proizvodnju onih dobara koja nedostaju na domaćem tržištu, a gdje postoje uvjeti za povećanje takve proizvodnje.

Glava XI.

ZAPOSLENOST I PRODUKTIVNOST RADA

1. U 1958. godini predviđa se povećanje obima zaposlenosti od oko 120.000 osoba. Predviđeno povećanje zaposlenih omogućuje zapošljavanje prirasta aktivnog stanovništva. S obzirom na visok porast zaposlenosti u državnim organima u 1957. godini, potrebno je mjerama ovog plana i drugim mjerama tekuće ekonomske politike ograničiti porast zaposlenosti u ovim službama.

2. Da bi se osigurali uvjeti za brži razvoj raznih servisa i uslužnih djelatnosti u velikim gradovima i industrijskim centrima, treba u 1958. godini u tim djelatnostima osigurati mogućnost šireg dopunskog zapošljavanja. U istom smislu treba osigurati i mogućnost dopunskog zapošljavanja i u drugim privrednim djelatnostima, kao: u sezonskoj preradi poljoprivrednih proizvoda, u građevinarstvu (naročito na izgradnji sekundardnih puteva) i sl.

3. U 1958. godini predviđa se daljnje povećanje produktivnosti rada. Mjereno društvenim brutto proizvodom na jednog zaposlenog, očekuje se porast produktivnosti rada za 5%. Time bi prosječna produktivnost rada u 1958. godini bila veća za oko 22% prema 1956. godini, što znači da bi se postiglo oko 48% od predviđenog porasta produktivnosti rada u cijelom petogodišnjem periodu. Da bi se postiglo predviđeno povećanje produktivnosti rada, potrebno je da privredne organizacije politikom nagrađivanja što dosljednije povezuju osobne dohotke pojedinaca s postignutim efektom u produktivnosti rada.

TREĆI DIO

RAZVOJ PRIVREDNIH OBLASTI

Glava XII.

INDUSTRIJA

1. Predviđa se daljnje povećanje industrijske proizvodnje u 1958. godini. Na porast proizvodnje djelovat će prije svega povećanje kapaciteta, prvenstveno na bazi izvršenih rekonstrukcija i predviđenog aktiviranja novih energetskih i sirovinskih kapaciteta, zatim potreban nivo snabdjevenosti sirovinama, naročito poljoprivrednog porijekla, kompleksnije i racionalnije korištenje energije i sirovina uz znatnu supstituciju deficitarnih sirovina, proširenje kooperacije sa domaćim i inozemnim proizvođačima, daljnje korištenje rezervi u industrijskim kapacitetima i daljnji porast produktivnosti rada.

2. Na osnovu toga predviđa se porast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 11% u 1958., u odnosu na 1957. godinu, čime se postiže 38% od povećanja proizvodnje predviđenog Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. Po pojedinim in-

dustrijskim granama može se očekivati slijedeće kretanje indeksa fizičkog obima proizvodnje:

	1958./1956.	1958./1957.
Proizvodnja elektroenergije	137	112
Proizvodnja i prerada ugljena	113	106
Proizvodnja i prerada nafte	146	112
Crna metalurgija	138	111
Obojena metalurgija	118	107
Proizvodnja i prerada nemetala	127	110
Metalna industrija	130	111
Brodogradnja	133	113
Elektroindustrija	170	125
Kemijska industrija	137	114
Industrija građevinskog materijala	126	110
Drvna industrija	120	105
Industrija papira	120	107
Tekstilna industrija	129	112
Industrija kože	127	110
Industrija gume	132	107
Prehrambena industrija	135	110
Grafička industrija	125	110
Industrija duhana	114	128

Kod toga se računa sa daljnjim porastom produktivnosti rada, i to:

1958/1956	1958/1957
115	106

3. Ocjenjuje se da će proizvodnja po ekonomsko-tehnološkim grupacijama biti slijedeća:

	1958/1957	1958/1956	Dostignuće 1958. u odnosu na predviđanje u 1961. u %
Energetika	114	128	39
Reprodukcioni materijal	110	129	38
Materijal za građevinarstvo	113	124	40
Oprema	110	122	37
Artikli za osobnu potrošnju	111	130	40
Ukupno:	111	128	39

S tim u vezi, predviđa se slijedeće kretanje proizvodnje nekih važnijih grupa proizvoda:

	Jed. mjere	Proizvedeno 1956.	Predviđena proizvodnja 1958.	Indeks 1958/56	Dostignuće u odnosu na predviđanje u 1961. u %
Energetska proizvodnja					
Elektroenergija	000 MWh	5.047	6.900	137	44
Ugljen	000 t	17.101	19.700	115	31
Sirova nafta	„	294	450	153	28
Prerada nafte	„	890	1.070	120	38
Osnovni metali					
Čelik	000 t	887	1.110	125	46
Bakar	t	29.384	32.000	109	25
Aluminij	t	14.662	20.300	138	27
Proizvodi namijenjeni pretežno poljoprivredi					
Umjetna gnojiva	000 t	187	241	129	10
Traktori	kom.	2.961	4.300	145	38
Poljoprivredni strojevi	t	14.722	22.200	151	32
Proizvodi namijenjeni pretežno saobraćaju					
Brodovi pomorski	BRT	34.500	94.000	272	76
Kamioni	kom.	2.765	3.900	141	35
Tračnička vozila	t	12.560	42.170	336	86
Proizvodi namijenjeni pretežno građevinarstvu					
Cement	000 t	1.555	2.025	130	56
Cigla	mil. kom.	813	1.000	123	24
Drvne umjetne ploče	t	14.500	22.500	155	16
Strojevi i uređaji za građevinarstvo	t	5.121	8.840	173	18
Betonsko željezo	t	87.149	116.000	133	87
Proizvodi namijenjeni pretežno osobnoj potrošnji					
Radio aparati	kom.	125.449	246.000	196	69
Pamučne, vunene i svilene tkanine	000 m²	222.988	288.500	129	62
Obuća	000 pari	22.814	28.400	124	65
Šećer	t	148.748	188.000	126	21
Fermentirani duhan	t	40.998	47.450	116	50

4. U 1958. godini treba naročito pojačati obim korištenja domaće sirovinske baze, kako bi se predviđeno povećanje proizvodnje postiglo sa što manjim obimom povećanja uvoza. Predviđa se slijedeći porast korištenja domaćih sirovina:

	— u milijardama dinara — cijene iz 1956. godine					
	1956.	1957.	1958.	1958./1956.	1958./1957.	Dostignuće 1958. u odnosu na predviđanje u 1961. u %
Sirovine iz:						
ratarstva	57	65	70	122	108	33
poljoprivrede	68	92	96	142	105	54
šumarstva	46	49	50	110	103	77

Povećanje obima naročito je značajno kod sirovina iz poljoprivrede, gdje se računa sa povećanjem od oko 5% u odnosu na 1957. godinu, koja je bila vrlo povoljna.

Pored većeg obima korištenja sirovinske baze treba u 1958. godini doći do izražaja i značajna supstitucija nekih važnijih deficitarnih i uvoznih sirovina domaćim. Najznačajnije stavke koje zamjenjuju uvozne sirovine i reprodukcioni materijal jesu: ugljen za koksiranje oko 250.000 tona, umjetna vlakna i kord oko 17.000 tona. Boljim korištenjem kože, tekstilnih sirovina i kaučuka predviđa se relativno manji utrošak sirovina od dosadašnjeg, a većim učešćem aglomerata željezne rude manji utrošak koksa. Isto se tako predviđa znatno povećanje proizvodnje materijala za zamjenu drveta na bazi otpadaka.

U 1958. godini predviđaju se povoljni uvjeti u snabdjevanju energijom. Kod toga se predviđa povećanje učešća onih vidova energije koji omogućuju bolji stepen korištenja kod potrošača (ugljen, hidroenergija), čime će se osloboditi veće količine drugih sirovina koje su se dosada trošile u energetske svrhe (drvo, poljoprivredni otpaci).

5. Radi osiguranja ciljeva Društvenog plana privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine, predviđa se u 1958. godini daljnje ulaganje u energetiku i kapacitete koji najviše doprinose poboljšanju platne bilance. Započinje se izgradnja aluminijskog kombinata u Titogradu, rudnika bakra Majdanpek, rudnika olova i cinka Kišnica i Srebrenica, zatim kapaciteta orijentiranih na snabdijevanje poljoprivrede umjetnim dušičnim i fosfornim gnojivima, kao i kapaciteta za korištenje poljoprivrednih sirovina, kao što su šećerane, mlinovi, silosi i magazinski prostor za duhan.

Radi podmirenja potreba savremenog načina građenja predviđaju se ulaganja u svrhu modernizacije i proširenja proizvodnje građevinskog materijala.

6. Izvoz industrijskih proizvoda, u skladu sa predviđenim u perspektivnom planu, raste brže od proizvodnje. Prema prethodnoj godini izvoz u 1958. godini porast će za još 13%. Povećanje izvoza koje znatnije utječe na platnu bilancu predviđa se kod valjanih proizvoda aluminija, brodova, kablova, konzervi mesa i povrća i mašinske opreme.

Uslijed povećanja supstitucija deficitarnih sirovina i boljeg korištenja domaće sirovinske baze, kao i visokih zaliha uvoznog reprodukcionog materijala stvorenih tokom 1957. godine, uvoz reprodukcionog materijala za industriju porast će svega za 7%, u odnosu na 1957. godinu.

Glava XIII.

GRAĐEVINARSTVO

1. Predviđa se slijedeći obim građevinskih radova u 1958. godini:

	— u milijardama dinara*)		
	1957.	1958.	Indeks 1958/57
Ukupno	259,8	281,8	108,5
— privredni objekti	135,4	154,3	114,0
— neprivredni objekti	124,4	127,5	102,5
u tome:			
socijalističke privredne organizacije	229,8	251,8	109,6

Zaključno sa 1958. godinom treba ostvariti oko 47% od predviđenog povećanja kapaciteta u građevinarstvu za period 1957.—1961. godine.

Od privrednih objekata znatnije će porasti izgradnja poljoprivrednih, melioracionih, hidrograđevinskih objekata, kao i objekata za potrebe trgovine. Kod neprivrednih objekata nastavit će se sa intenzivnom stambenom izgradnjom, kao i sa izgradnjom prosvjetnih i zdravstvenih zgrada.

2. Za izvršenje predviđenih građevinskih radova očekuje se porast broja zaposlenog osoblja za oko 4%, u odnosu na 1957. godinu.

Kao rezultat bolje opremljenosti sa mehanizacijom građevinskih poduzeća i ostalih mjera predviđenih u svrhu unapređenja građevinarstva, predviđa se porast produktivnosti rada za oko 6% u odnosu na 1957. godinu. Sa 1958. godinom, od predviđenog porasta produktivnosti rada do konca 1961. godine ostvarit će se oko 48%.

3. Uporedo sa povećanjem građevinskih radova, predviđa se porast proizvodnje građevinskog materijala u obimu koji će zadovoljiti potrebe građevinarstva, osim rezane građe četinara, koja će ostati deficitarna. Ovaj deficit bit će ublažen investicijama u toku, koje su usmjerene na zamjenu drveta drugim vrstama materijala. Do konca 1958. godine ostvarit će se proizvodnja za sve građevinske materijale sa 40%, a za materijale iz 121 grane (opeka, crijep, vapno i t. d.) sa 29% od predviđenog povećanja proizvodnje do konca 1961. godine.

4. S obzirom na obimnu izgradnju objekata društvenog standarda predviđenu perspektivnim planom, od 1958. godine treba započeti intenzivno razvijanje i modernizaciju kapaciteta građevinskog zanatstva.

Sve veće potrebe za građevinsko-zanatskim kapacitetima treba zadovoljiti na taj način da će se ubrzati priliv stručnih kadrova u zanatstvo i povećati produktivnost rada većom primjenom mehanizacije i mehaničkog alata, kao i boljom organizacijom svih radova na gradilištima.

Nedostatak zanatskih kapaciteta nadoknadit će se djelomično industrijskom proizvodnjom stambenih zgrada. Na ovaj način predviđa se da će se u 1958. godini proizvesti 40.000 do 50.000 m² građevinske površine. U toku 1958. pristupit će se i intenzivnom razvijanju novih kapaciteta za industrijsku proizvodnju stambenih zgrada.

5. Veći obim građevinskih radova zahtijeva znatno brže unapređenje građevinarstva, građevinskog zanatstva i građevinske industrije nego dosada. U tu svrhu predviđaju se:

— investicije u iznosu od 16 milijardi dinara**) za nabavu građevinske mehanizacije, transportnih i ostalih osnovnih sredstava za potrebe građevinskih poduzeća. Do konca 1958. godine ostvarit će se oko 34% od ukupnih brutto investicija predviđenih u Društvenom planu privrednog razvoja od 1957.—1961. godine;

*) Obuhvaća projektantska poduzeća — 411 granu, građevinska poduzeća — 412 granu, poduzeća za montažne radove — 413 granu, poduzeća za istraživačke radove — 416 granu, kao i građevinske radove u vlastitoj režiji investitora.

**) Sa sredstvima za građevinsku opremu za izgradnju kanala Dunav—Tisa—Dunav od 2,2 milijarde dinara i sa sredstvima investicionog održavanja u iznosu od 3,5 milijarde dinara.

— investicije u iznosu od 5,6 milijardi dinara za unapređenje industrije građevinskog materijala;

— investicije u iznosu od 1,5 milijarde dinara za nabavu mehanizacije i mehaničkog alata u svrhu proširenja kapaciteta i unapređenja građevinskog zanatstva.

U svrhu ostvarenja porasta obima radova i mjera za unapređenje građevinarstva predviđenih u perspektivnom planu, neophodno je da se već u 1958. godini poveća priliv kvalificiranih radnika u ovu oblast. U vezi s tim potrebno je školama za građevinske poslovođe i školama za učenike u privredi u 1958. godini osigurati bolju materijalnu bazu. Isto tako, potrebno je izvršiti usklađivanje nastavnih planova za sve škole sličnog tipa. Osim toga, treba započeti i sa ubrzanim stručnim osposobljavanjem kadrova iz redova nekvalificiranih radnika otvaranjem zimskih škola i odgovarajućih tečajeva.

7. Radi ekonomskog i tehničkog sređivanja građevinarstva predviđenog u perspektivnom planu, potrebno je ojačati društvenu kontrolu u ovoj oblasti i nastaviti sa donošenjem propisa o modulu, tipizaciji i standardizaciji. Zbog deficitarnosti rezane građe četinara treba normativima ograničiti njenu potrošnju i tehničkim propisima odrediti racionalnije dimenzioniranje drvenih konstrukcija.

Glava XIV.

POLJOPRIVREDA

1. Za daljnji razvoj poljoprivredne proizvodnje u 1958. godini bit će od naročitog značaja:

— povećana ulaganja u poljoprivredu prvenstveno preko zemljoradničkih zadruga, krupnih gospodarstava, vodnih zajednica i drugih poljoprivrednih organizacija;

— povećanje raspoloživih sredstava za proizvodnju iz industrije i poljoprivrede;

— daljnje osposobljavanje zadruga i proširenje kooperacije sa individualnim proizvođačima, i na toj osnovi šire uvođenje savremenih tehnoloških postupaka u svrhu povećanja proizvodnje;

— daljnji napori krupnih gospodarstava za modernizaciju proizvodnje i postizanje visokih prinosa, a time i ostvarenje i većeg rentabiliteta poslovanja.

2. Bruto ulaganja u poljoprivredu iz društvenih sredstava u 1958. godini iznosit će 60 milijardi dinara, što predstavlja porast od oko 52%, u odnosu na ocjenu izvršenja u 1957. godini. Ako se ukažu mogućnosti, ovaj će se iznos povećati do 70 milijardi dinara korišćenjem dopunskih inozemnih sredstava, zatim iz društvenih rezervi i virmaniranjem neutrošenih sredstava namijenjenih drugim privrednim oblastima.

Ukupna ulaganja u 1957. i 1958. godini iznosila bi oko 29% od predviđenog obima investicija od 1957.—1961. godine. U okviru ovakve dinamike naročito brz porast imala bi nabava mehanizacije (oko 39% od ukupnog obima u periodu 1957/61). U 1958. godini preko namjenskih investicija počinju i znatna ulaganja u melioracije žitorodnog i suptropskog područja.

Sredstva predviđena za 1958. godinu upotrijebit će se za nabavu opreme, za izvođenje melioracionih radova, za izgradnju ekonomskih objekata i objekata prerade, za povećanje stočnog fonda, za podizanje zasada i druge namjene.

Relativno visoko povećanje obima raspoloživih sredstava u odnosu na 1957. godinu, zahtijeva njihovo programsko trošenje. Ono ujedno stavlja pred poljoprivredne i zadružne organizacije, kao i nadležne organe, zadatak da već početkom godine izvrše sve potrebne predradnje i da se pri ulaganju orijentiraju na one namjene koje će u određenom području dati najveće efekte u proizvodnji.

Iz Općeg investicionog fonda upotrijebit će se za investicije u oblasti poljoprivrede 27 milijardi dinara, prema ocijenjenom izvršenju od oko 20 milijardi u 1957. godini. Iz ovog fonda osigurat će se, na prvom mjestu, sredstva za nastavljanje već započetih radova po zajmovima odobrenim u prethodnim godinama. Preostali dio sredstava upotrijebit će se za namjenske investicije u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, u Autonomnoj Kosovsko-metohijskoj Oblasti i NR Makedoniji, za zajmove zadrugama u svrhu kooperacije, za zajmove krupnim gospodarstvima, kao i za zajmove za unapređenje stočarstva i ribarstva, za izgradnju remontnih radionica i nabavu mehanizacije i za nove melioracije.

S obzirom na predviđeni ukupni nivo investicija za poljoprivredu u 1958. godini i predviđena sredstva u Općem investicionom fondu za tu svrhu, ulaganja u poljoprivredu iz republičkih i lokalnih investicionih fondova, zatim iz republičkih i lokalnih fondova za unapređenje poljoprivrede, fondova vlastitih sredstava poljoprivrednih organizacija i amortizacionih fondova treba da se povećaju od 20 milijardi dinara u 1957. godini na 33 milijarde dinara u 1958. godini. Ovakvo povećanje predstavlja bitniju preorijentaciju upotrebe sredstava lokalnih investicionih fondova, kao i fondova vlastitih sredstava poljoprivrednih organizacija, u pravcu njihovog većeg utroška u oblasti poljoprivrede, što bi predstavljalo samo produženje već postojeće tendencije.

Sredstva lokalnih fondova i fondova poljoprivrednih organizacija koristit će se prema uvjetima pojedinih područja za različite namjene, kao i za participacije u Općem investicionom fondu. Znatan porast sredstava u ovim fondovima predstavlja istovremeno i garanciju da će se predviđena ulaganja u poljoprivredu usmjeravati u ekonomski najopravdanije namjene.

Za radove u vodoprivredi predviđaju se u 1958. godini sredstva iz Saveznog budžeta u iznosu od 2.400 milijuna dinara.

3. Predviđa se utrošak sredstava iz budžetskih fondova za unapređenje poljoprivrede u iznosu od oko 6 milijardi dinara, odnosno na približno istom nivou na kome se ocjenjuje izvršenje u 1957. godini. Sredstva iz ovih fondova koristit će se prvenstveno za daljnje poboljšanje rada poljoprivrednih službi, za izgradnju objekata ovih službi, podizanje i usavršavanje kadrova, organiziranje raznih akcija i mjera u poljoprivredi i t. d.

Za provođenje raznih akcija i mjera predviđa se u Saveznom budžetu iznos od 1,8 milijarde dinara koji će se koristiti prema posebno razrađenom programu.

4. Predviđa se povećanje domaće proizvodnje i daljnji uvoz krupnih poljoprivrednih strojeva, umjetnih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i stoke i t. d. Za proizvodnju u 1958. godini osigurane su već u 1957. godini dovoljne količine kvalitetnog sjemena, a predviđa se i njegov uvoz, kao i uvoz kvalitetne stoke. Iz proizvodnje 1957. godine prenose se u 1958. godinu znatno veće količine reprodukcionog materijala iz poljoprivrede — naročito kukuruza i druge stočne hrane.

Poljoprivreda će u 1958. godini dobiti iz domaće proizvodnje i uvoza, pored drugih strojeva, oko 7.000 komada traktora (sa odgovarajućim brojem priključnih strojeva) i iz domaće proizvodnje oko 440 komada kombajna. Na ovaj način poljoprivreda će u 1958. godini moći koristiti približno oko 23.000 traktora, što će predstavljati oko 55% od predviđenog traktorskog parka u 1961. godini. Predviđeni broj traktora moći će se povećati daljnjim uvozom na teret dopunskih inozemnih sredstava. Domaća proizvodnja ostalih poljoprivrednih strojeva (za ratarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, zaštitu bilja i t. d.) povećat će se 1958. godine na preko 22.000 tona (prema ocijenjenih blizu 20.000 tona u 1957. godini).

Potrošnja umjetnih gnojiva povećat će se od 960.000 tona u 1957. godini na 1,400.000 tona u 1958. godini. Time će se potrošnja umjetnih gnojiva po hektaru obradive površine povećati na 137 kg u 1958. godini prema 94 kg u 1957. godini. Ukupna potrošnja umjetnih gnojiva u 1958. godini iznosit će preko 58% od predviđenog obima njihove potrošnje u 1961. godini.

Raspoložive količine sredstava za zaštitu bilja iznosit će 27.000 tona, prema 24.500 tona koliko se ocjenjuje za 1957. godinu.

Ukupni uvoz reprodukcionog materijala za poljoprivredu i kvalitetne priplodne stoke predviđa se u 1958. godini u iznosu od 13.300 milijuna dinara, t. j. za oko 54% više od ocijenjene realizacije u toku 1957. godine.

Visina regresa u 1958. godini iznosit će oko 27,0 milijardi dinara, prema oko 22,3 milijarde dinara koliko se ocjenjuje izvršenje u 1957. godini.

5. Postignuta iskustva i ojačani fondovi vlastitih sredstava u 1957. godini osposobit će zadruge za još šire poslovanje u 1958. godini uopće, a posebno za kooperaciju sa individualnim proizvođačima. U istom smislu djelovat će i veća ulaganja u poljoprivredu, kao i predviđeno povećanje raspoloživih sredstava za proizvodnju.

Za uspješni razvoj zadruga potrebno je, pored ostalog, da one nastave rad na izradi programa svog razvoja, kao i rad na stručnom osposobljavanju i daljnjem povećanju potrebnih kadrova.

Obim i stalno proširenje poslovanja zadruga zahtijevaju puno i stalno angažiranje poslovnih saveza u pružanju pomoći zadrugama.

Osposobljavanje krupnih gospodarstava za bržu modernizaciju proizvodnje i postizanje visokih prinosa u 1958. godini bit će omogućeno uglavnom:

— stavljanjem na raspolaganje povećanih kredita, odnosno proširenjem ulaganja prvenstveno u mehanizaciju i stočni fond;

— širim uvođenjem savremenih tehnoloških postupaka i metoda u radu, što će se omogućiti predviđenim povećanjem sredstava za proizvodnju;

— daljnjim usavršavanjem i proširenjem primjene sistema nagrađivanja prema ostvarenoj proizvodnji.

Krupna gospodarstva treba da produže i još efikasnije nastave sa stručnim osposobljavanjem zaposlenog osoblja.

6. Na bazi dosadašnjih i novih predviđenih ulaganja, kao i već postignutih iskustava u pogledu modernizacije procesa proizvodnje, očekuje se da će vrijednost poljoprivredne proizvodnje u 1958. godini (uz prosječne vremenske uvjete) biti veća od vrijednosti u periodu 1951/55 za oko 23%, odnosno niža od vrijednosti proizvodnje u 1957. godini za oko 4%.

S obzirom na znatne zalihe kukuruza i druge stočne hrane koje se prenose iz 1957. godine, najveći porast predviđa se u 1958. godini kod stočarstva. Relativno visok porast predviđa se i za ratarstvo. Porast proizvodnje u ovoj grani treba da bude rezultat predviđenog povećanja mehanizacije i raspoloživih reprodukcionih materijala iz industrije.

Glava XV.

ŠUMARSTVO

1. Iz sredstava šumskih gospodarstava (šumarija), sredstava Fonda za unapređenje šumarstva i dopunskih sredstava iz Općeg investicionog fonda i fondova i budžeta narodnih republika i kotara — u šumarstvu će se na podizanju i obnovi šuma u 1958. godini osigurati najmanje isti obim radova kakav je bio u 1956. i 1957. godini. Pritom će se naročita pažnja posvetiti:

— daljnjem pošumljavanju ogoljelih šumskih površina a na prvom mjestu podizanju topolovih šuma;

— daljnjoj melioraciji šikara i drugih upropaštenih šuma i njezi, zaštiti i unapređenju očuvanih šuma; posebna pažnja posvetit će se regeneraciji topolovo-vrbovih šuma, unošenju topola u ravničarske šume i jele i smreke u bukove šume;

— utvrđivanju stanja šumskog fonda odnosno provođenju daljnjih radova na redovnoj inventuri (uređivanju) i istraživanju prirasta šuma.

U svrhu daljnjeg poboljšanja tehničkih uvjeta za šumsko gospodarenje, a naročito radi ravnomjernog teritorijalnog rasporeda sječa i racionalnog iskorišćavanja drveta u eksploataciji šuma — u 1958. godini nastavit će se sa izgradnjom šumskih komunikacija. Pritom, posebna pašnja posvetit će se daljnjem otvaranju nepristupačnih šumskih kompleksa i dogradivanju komunikacionog sistema u nedovoljno otvorenim šumama. U ovu svrhu će se, pored sredstava koja će se osigurati iz Fonda za unapređenje šumarstva i drugih lokalnih izvora, dodijeliti i posebna sredstva iz Općeg investicionog fonda.

Radi što bržeg unapređenja šumskih gospodarstava individualnih vlasnika, u 1958. godini radit će se na

daljnjem razvijanju kooperativnih odnosa između privatnih vlasnika šuma i zadružnih organizacija, naročito u pravcu iskorišćavanja šuma i potrošnje drveta.

2. Za 1958. godinu predviđa se daljnje sužavanje ukupne sječe šuma, koja treba da obuhvati oko 17,3 milijuna m³ prema 17,5 milijuna m³ brutto mase u 1956/57 godini. Pritom će sječa četinarskog dijela šumskog fonda, sa oko 4,6 milijuna m³ brutto mase, opasti za oko 100 hiljada m³ u odnosu na 1957. a za oko 200 hiljada m³ brutto mase u odnosu na 1956. godinu.

Ukupna predviđena sječa šuma općenarodne imovine sa oko 12.4 milijuna m³ i sječa četinara sa oko 3.3 milijuna m³ ostaju u 1958. godini na nivou sječa izvršenih u 1956. i 1957. godini. Međutim, i pored održavanja ovih sječa na ustaljenom nivou, očekuje se daljnje proširivanje socijalističkog sektora eksploatacije državnih šuma od 8.680 hiljada m³ u prosjeku 1956/57 na oko 8.850 hiljada m³ brutto mase ili za oko 2% u 1958. godini.

3. Sa laganim porastom učešća socijalističkog sektora proizvodnje u ukupnoj sječi šuma općenarodne imovine očekuje se u 1958. godini daljnji porast ukupne proizvodnje industrijsko-tehničkog drveta za društveni sektor potrošnje: od 6.575 hiljada m³ u prosjeku 1956/57 na oko 6.745 hiljada m³ netto mase, ili za 2,6% u 1958. godini. Pritom se samo kod drveta za industrijsku preradu očekuje porast od 5.335 hiljada m³ na oko 5.510 hiljada m³, ili za oko 3,5%.

Izražene pozitivne promjene u strukturi proizvodnje odnosno potrošnje industrijskog drveta u prethodne dvije godine treba nastaviti i u 1958. godini, tako da bi se potrošnja četinarske oblovine, sa oko 2.085 hiljada m³ zadržala na nivou prethodne godine, dok se u potrošnji lišćarske oblovine predviđa porast od 1.517 hiljada m³ u 1956/57 na oko 1.710 hiljada m³ ili za blizu 13% u 1958. godini.

Zahvaljujući daljnjem prilagođavanju drvne industrije sirovinskoj šumskoj bazi odnosno strukturi šumskog fonda i njegovim realnim eksploatacionim mogućnostima, u 1958. godini treba da dođe do porasta potrošnje u ispоredbi sa 1956/57 godinom — kod bukove oblovine od 915 hiljada m³ na oko 1.040 hiljada m³ ili za 13,7%, a kod oblovine ostalih lišćara od 346 hiljada m³ na oko 406 hiljada m³, ili za 14,8%, dok bi se potrošnja hrastove oblovine sa oko 255 hiljada m³ zadržala na približno istom nivou.

Uporedo sa porastom proizvodnje odnosno potrošnje drveta za mehaničku preradu, predviđa se i porast proizvodnje kemijskog drveta od 1.675 hiljada m³ u 1956/57 na oko 1.720 hiljada m³, ili za 2,5% u 1958. godini. Pritom treba da poraste samo proizvodnja četinarsko-celuloznog drveta — od 450 hiljada m³ na oko 490 hiljada m³, ili za oko 9%, dok bi se proizvodnja lišćarskog celuloznog drveta sa oko 880 hiljada m³, taninskog sa oko 240 hiljada m³ i destilacionog sa oko 110 hiljada m³ zadržala u 1958. godini na približno istom nivou kao u prethodne dvije godine.

Potrošnja tehničkog drveta sa ukupno oko 1.235 hiljada m³ treba u 1958. godini da ostane na nivou iz 1956. i 1957. godine. Pritom bi se potrošnja jamskog drveta kretala oko 565 hiljada m³, a tesanih pragova oko 300 hiljada m³.

4. U svrhu osiguranja predviđenog obima eksploatacije šuma i šumske proizvodnje, narodne republike će u 1958. godini izvršiti raspored sječa u šumama općenarodne imovine po šumsko-privrednim područjima i poduzeti potrebne mjere za pravilnu eksploataciju šuma individualnih vlasnika i razvoj slobodnog prometa industrijsko-tehničkog drveta za društveni sektor potrošnje.

U vezi sa ustaljivanjem obima sječe šuma i stagnacijom prihoda odnosno stalnim porastom rashoda šumskih gospodarstava, u 1958. godini očekuju se daljnji napori gospodarstava i političkoteritorijalnih jedinica u pravcu jačanja privredne aktivnosti gospodarstava putem proširivanja režijske eksploatacije šuma, intenzivnijeg korištenja sporednih šumskih proizvoda, razvijanja sporednih djelatnosti, izvođenja šumsko-kulturnih i uzgojnih radova kojima se realiziraju prinosi i t. d.

Upotreba tehnike, poboljšanje organizacije rada i što racionalnije iskorišćavanje drveta u eksploataciji šuma zahtijevaju da se u 1958. godini počne sa širim poduzimanjem mjera za ustaljivanje i poboljšanje kvalifikacija šumskih radnika.

Održavanje određenog rasporeda sječa, sprečavanje prekomjernog iskorišćavanja sječina, daljnje poboljšanje službe zaštite i čuvanja šuma i ograničavanje bespravnih sječa u šumama, a naročito sprečavanje ilegalnih sječa, zahtijevaju da se i u 1958. godini nastavi sa daljnjim jačanjem upravnih i inspekcijskih organa narodnih republika i kotara i lugarske službe šumskih gospodarstava i općina.

Glava XVI.

SAOBRAĆAJ

1. U 1958. godini očekuje se daljnji porast ukupne proizvodnje i robnog prometa, što će zahtijevati i daljnji porast obima prijevoza. Međutim, predviđa se nešto sporiji tempo porasta saobraćaja nego u protekloj godini, s obzirom na predviđeni nivo poljoprivredne proizvodnje u 1958. godini, kao i radi toga što će kapaciteti za prijevoz i prijevozna moć uopće utjecati na mogućnosti prijevoza kao i ranijih godina.

Predviđa se slijedeće kretanje saobraćajnih usluga:

	1956./1955	1957./1956	1958./1957
Saobraćaj — ukupno	108,0	115,0	108,6
— robni	104	118	109
— putnički	98	108	107
— poštansko-telegrafsko-telefonski	108	111	108
a po granama saobraćaja:			
511 — Željeznički	101	109	105
512 — Pomorski	107	132	118
513 — Riječni	109	143	110
514 — Zračni	98	108	116
515 — Cestovni	110	129	117

Ovakav porast obima saobaćaja, i pored povećanja prijevoznih kapaciteta, ostvarit će se uz znatno opterećenje postojećih sredstava.

Različiti tempo porasta obima saobraćaja po granama ukazuje na umjereniji porast željezničkog saobraćaja, uglavnom radi dostignutog visokog nivoa u proteklom periodu, a s druge strane na daljnji porast pomorskog, cestovnog i riječnog saobraćaja, što omogućuje bolju koordinaciju saobraćajnih grana i povećanje ekonomičnosti transporta u cjelini.

2. Za ostvarenje povećanog obima saobraćaja u 1958. godini, predviđa se povećanje broja zaposlenog osoblja za 2,7%, u odnosu na 1957. godinu.

Relativno veći porast obima saobraćaja od povećanja broja osoblja zasniva se na daljnjoj modernizaciji sredstava i drugim mjerama koje će omogućiti porast produktivnosti rada u svim granama saobraćaja. Predviđa se da se u 1958. godini produktivnost rada u saobraćaju poveća prosječno za 5,8% u odnosu na 1957. godinu.

3. Razvoj saobraćaja u 1958. godini, kao i u idućim godinama, osigurava se investicijama od 85,4 milijardi dinara (bez investicionog održavanja i sredstava Jugoslavenske narodne armije za izgradnju puteva), što predstavlja povećanje investicija za 3,1% u odnosu na 1957. godinu.

Investicije predviđene za 1958. godinu treba usmjeravati u prvom redu na neposredno povećanje prijevozne moći u svim granama saobraćaja ulaganjem u one objekte koji će se brzo aktivirati, t. j. u dovršenje započetih objekata saobraćajne mreže, u nabavu voznih i plovnih sredstava i u rekonstrukcije postojećih sredstava kojima se otklanjaju uska grla, moderniziraju kapaciteti i povećava rentabilitet prijevoza i sigurnost saobraćaja.

Naročito treba povećavati investicije za zamjenu i proširenje voznog i plovnog parka, za koje se predviđa 51% od ukupnih investicija u saobraćaju, dok je za ove nabave u 1957. godini bilo uloženo 41% od ukupnih sredstava.

Za rekonstrukciju postojećih objekata, nabavu opreme i druge radove na saobraćajnoj mreži, u svrhu njihove modernizacije i povećanja prijevozne moći, kao i za proširenje kapaciteta poštansko-telegrafsko-telefonskog saobraćaja, predviđa se 30% od ukupnih investicija, što je nešto niže od ovih investicija u 1957. godini.

Ulaganja u izgradnju saobraćajne mreže treba da ostanu na nivou ostvarenom u 1957. godini. Naročitu pažnju treba posvetiti izgradnji sekundarnih puteva u poljoprivrednim područjima.

4. U 1958. godini predviđa se nabava teretnih vagona, putničkih vozila i lokomotiva. U pomorskom saobraćaju očekuje se puštanje u saobraćaj oko 39.000 BRT brodova za prekomorsku i obalnu putničku plovidbu, a u riječnom saobraćaju oko 2.100 KS brodova i oko 20.000 tona nosivosti tovarnog prostora. Za javni cestovni saobraćaj predviđa se nabava vozila za potrebe robnog, putničkog i gradskog saobraćaja.

Mreža magistralnih puteva sa savremenim kolovozom povećat će se u 1958. godini puštanjem u saobraćaj dionice Senj — Karlobag na Jadranskom putu i dionice na putu Ljubljana—Zagreb.

5. Da bi se osiguralo nesmetano obavljanje putničkog saobraćaja, osiguravaju se dotacije iz saveznih sredstava pomorskom, riječnom i zračnom putničkom saobraćaju u ukupnom iznosu od 2,4 milijarde dinara.

Glava XVII.

TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

1. Očekivani porast proizvodnje i potrošnje djelovat će na daljnji porast prometa u svim granama trgovine. Predviđa se da će fizički obim prometa u 1958. godini porasti u trgovini na malo za oko 15%. U okviru ovako predviđenog prosječnog porasta prometa računa se na daljnje osjetnije povećanje prometa poljoprivrednih proizvoda putem trgovinske mreže.

Da bi se osigurala kontinuirana realizacija robnih fondova i bitnije poboljšali uvjeti života radnih ljudi poduzimat će se u 1958. godini mjere za efikasniju organizaciju prometa i brže osposobljavanje trgovinskih organizacija za obavljanje uvećanog prometa. Naročito će se povećati napori da se putem trgovinske mreže bolje osigura plasman raspoloživih tržišnih viškova poljoprivrednih proizvoda. Također će se poduzeti mjere za bolju organizaciju snabdijevanja privrede reprodukcionim materijalima i brži razvoj servisne službe za pružanje tehničkih i drugih usluga potrošačima.

2. Dosadašnji razvoj tržišta poljoprivrednih proizvoda nalaže da se bržim tempom nego dosada poduzimaju mjere i vrše ulaganja za osiguranje potpunijeg i ekonomičnijeg snabdijevanja gradova i industrijskih centara poljoprivrednim proizvodima koji služe za prehranu stanovništva. U tu svrhu poduzet će se u 1958. godini sistematske mjere za sređivanje tržišta i stabilizaciju cijena poljoprivrednih proizvoda. U sklopu tih mjera predviđa se i usklađivanje potreba osobne potrošnje s potrebama reprodukcije i izvoza, što se također treba pozitivno odraziti na snabdjevenost tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Očekuje se znatno poboljšanje uvjeta snabdijevanja poljoprivredno-prehrambenim proizvodima u gradovima i industrijskim centrima, uporedo sa orijentacijom narodnih odbora na širenje i modernizaciju lokalnih tržišta poljoprivrednih proizvoda. Ovo će se postići pojačanim ulaganjem sredstava iz lokalnih izvora i efikasnijom organizacijom prometa i tržišta poljoprivrednih proizvoda.

U svrhu osiguranja sredstava za brži i savremeniji razvoj tržišta poljoprivrednih proizvoda izvršit će se potrebna usmjeravanja sredstava trgovinskih organizacija, prije svega putem lokalnih investicionih fondova. U vezi s tim, predviđa se i korištenje sredstava iz Općeg investicionog fonda.

3. Daljnji porast osobne potrošnje i privredne aktivnosti uopće djelovat će i na porast prometa u ugostiteljstvu. Predviđa se da će promet ugostiteljstva porast u 1958. godini za oko 9,5%, prema 1957. godini. Porastu prometa, pored ostalog, treba da doprinese i šira primjena sistema paušalnog oporezivanja ugostiteljskih privrednih organizacija, koji povećava interes radnih kolektiva za ostvarenje većeg prometa.

4. U 1958. godini predviđa se daljnje povećanje turističkog prometa, čiji je porast u 1957. godini bio naročito značajan. Privredne i društvene organizacije treba da nastave svoju aktivnost za povećanje smještajnog kapaciteta u turističkim mjestima, čime će se proširiti uvjeti za provođenje odmora radnih ljudi i omladine. U vezi s tim, društvena zajednica će i u 1958. godini posebnim sredstvima pomoći društvene organizacije u izgradnji novih i opremanju postojećih objekata, u kojima radni ljudi i omladina mogu pod povoljnim uvjetima koristiti odmor. Pravodobno izvršene osnovne pripreme za turističku sezonu u 1958. godini, treba posebno da doprinesu porastu inozemnog turističkog prometa i deviznih prihoda.

5. Na daljnji porast prometa i unapređenje ugostiteljstva i turizma utjecat će veća investiciona ulaganja koja se predviđaju u 1958. godini.

Raspoloživa sredstva treba usmjeriti na povećanje kapaciteta smještaja i prehrane, na daljnju rekonstrukciju i modernizaciju postojećih hotela, na poboljšanje i proširenje osnovnih komunalnih uređaja u turističkim centrima, kao i na nabavu autobusa za prijevoz turista. U svrhu poboljšanja uvjeta prehrane radnih ljudi, naročito u velikim gradovima i industrijskim centrima, potrebno je da narodni odbori u 1958. godini izdvoje više sredstava za proširenje mreže savremenih restorana za prehranu. U 1958. godini nastavit će se sa uvozom opreme za modernizaciju i mehanizaciju ugostiteljstva, što treba dovesti do racionalnijeg poslovanja i poboljšanja usluga u ugostiteljskim objektima. U tu svrhu osigurat će se sredstva iz Općeg investicionog fonda.

Glava XVIII.

ZANATSTVO

1. Predviđa se daljnje povećanje proizvodnje i usluga u zanatstvu u 1958. godini, a u skladu s porastom osobne potrošnje i investicija i privrednim razvojem uopće:

	— u milijardama dinara		
	1957.	1958.	Indeks 1958. / 1957.
Ukupno	189,6	204,4	107,8
u tome:			
društveno zanatstvo	105,7	116,8	110,5
individualno zanatstvo	83,9	87,6	104,4

Time treba da se zaključno sa 1958. godinom realizira oko 38% povećanja zanatske proizvodnje i usluga predviđenog u Društvenom planu privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961.

2. U svrhu ostvarenja porasta proizvodnje i usluga treba povećati investicionu ulagnja i time proširiti kapacitete zanatstva. Predviđa se da će se u 1958. godini uložiti u socijalističke privredne organizacije 4,0 milijarde dinara investicija (bez investicionog održavanja). Zaključno sa 1958. godinom, ostvarit će se 34% od brutto investicija predviđenih za period od 1957.—1961. godine. Predviđene investicije treba ulagati za nabavu opreme, strojeva i mehaniziranog alata.

3. U 1958. godini počet će se sa intenzivnijim organiziranjem i proširenjem već postojećih kapaciteta uslužnih zanatskih djelatnosti za potrebe osobne potrošnje, kao i sa intenzivnijim razvijanjem i unapređenjem građevinskog zanatstva. Takav razvoj zanatstva treba ga osiguraju kotarski i općinski narodni odbori većim ulaganjem sredstava iz investicionih fondova u zanatstvo.

U svrhu bržeg razvoja zanatstva, potrebno je da općinski narodni odbori šire uvode paušalno plaćanje doprinosa društvenoj zajednici od strane zanatskih socijalističkih privrednih organizacija.

ČETVRTI DIO

PROPISI O EKONOMSKIM MJERAMA I FONDOVIMA

Glava XIX.

INVESTICIJE I FONDOVI

1.

Upotreba sredstava fondova

1. U svrhu provođenja načela da se sredstva fondova političkoteritorijalnih jedinica mogu trošiti tek po njihovom definitivnom ostvarenju, u 1958. godini mogu se iz fondova federacije, kao i iz fondova narodnih republika, autonomnih jedinica, kotara i općina osnovanih saveznim propisima, trošiti sredstva po završnim računima tih fondova za 1957. godinu.

Izuzetno od odredbe prethodnog stava mogu se u 1958. godini trošiti sredstva ostvarena u toj godini, i to:

a) 75% od sredstava fondova za kreditiranje stambene izgradnje;

b) 40% od sredstava fondova za kadrove u privredi;

c) 60% od sredstava svih ostalih fondova osim društvenih investicionih fondova i fondova za unapređivanje šumarstva.

Odredbe prethodnih stavova ne odnose se:

a) na dotacije dane fondovima u 1958. godini;

b) na anuitete koji se uplaćuju u društvene investicione fondove političkoteritorijalnih jedinica na ime isplate investicionih zajmova danih iz sredstava federacije;

c) na Opći investicioni fond.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da može suglasno kretanjima u privredi propisati da se sredstva društvenih investicionih fondova koja se ostvare u 1958. godini, mogu trošiti do 20% od iznosa sredstava ostvarenih u toj godini, kao i da može povećati postotak korištenja sredstava iz fondova za kreditiranje stambene izgradnje iznad postotka predviđenog u točki 1. stav 2 pod a) ovog odjeljka.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da može propisati da se sredstva društvenih investicionih fondova koja se po odredbama st. 1 i 2 ove točke ne mogu trošiti, mogu upotrijebiti za davanje zajmova za osnivanje fondova obrtnih sredstava privrednih organizacija, kao i za namirenje obaveza tih fondova prema Općem investicionom fondu.

2. Do donošenja zakona o fondovima osnovanih saveznim propisima Savezno izvršno vijeće može do-

nositi propise o upravljanju i upotrebi sredstava tih fondova.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da može donositi propise o usmjeravanju upotrebe sredstava fondova političkoteritorijalnih jedinica i sredstava privrednih organizacija.

3. Političkoteritorijalne jedinice mogu za već utvrđene potrebe svojih budžeta upotrijebiti kao prihod bez obaveze vraćanja do 10% od sredstava svojih fondova koja po odredbama točke 1. ovog odjeljka mogu koristiti, osim fondova za kreditiranje stambene izgradnje i fondova za kadrove u privredi.

Političkoteritorijalne jedinice mogu sredstva iz prethodnog stava upotrijebiti i za pokriće viška rashoda nad prihodima koji utvrde po završnim računima svojih budžeta za 1957. godinu.

4. Sredstva općinskih fondova za kreditiranje stambene izgradnje koja se mogu trošiti po odredbama točke 1. ovog odjeljka, mogu se upotrebljavati i za davanje zajmova za izgradnju i proširivanje školskih zgrada za osmogodišnje školovanje.

5. Do donošenja posebnih propisa o ustanovama sa samostalnim financiranjem ove ustanove u toku 1958. godine mogu koristiti sredstva svojih fondova samo za pokriće rashoda po obavezama stvorenim do 31. prosinca 1957.

Odredbe prethodnog stava ne odnose se na zdravstvene ustanove.

Savezni Državni sekretarijat za poslove financija donijet će najkasnije do 1. ožujka 1958. propise o potpunom ili djelomičnom oslobađanju od ograničenja iz stava 1 ove točke za pojedine vrste ustanova sa samostalnim financiranjem.

2.

Sredstva federacije za unapređivanje privrednih oblasti

1. Sredstva federacije za unapređivanje privrednih oblasti, za regrese i dotacije u privredi i za izravnavanje razlike u cijenama u poslovanju sa inozemstvom odredit će se u saveznom budžetu.

2. Suglasno odredbama prethodne točke, ukidaju se: savezni fond za istraživačke radove, savezni fond voda, savezni fond za unapređivanje poljoprivrede, savezni fond za unapređivanje industrijske proizvodnje, savezni fond za unapređivanje građevinarstva, savezni fond za unapređivanje vanjske trgovine, fond regresa i dotacija, fond razlike u cijenama u poslovanju sa inozemstvom i savezni fond obrtnih sredstava.

3. Neutrošena sredstva fondova iz točke 2. ovog odjeljka po završnim računima tih fondova za 1957. godinu i sredstva koja se ostvare poslije 31. prosinca 1957., unose se u savezni budžet u iznosima potrebnim za podmirenje obaveza tih fondova iz 1957. godine.

Ostatak neutrošenih sredstava unosi se u privredne rezerve federacije.

4. Privredne organizacije koje su u 1957. godini obračunavale i uplaćivale doprinos u fondove iz točke 2. ovog odjeljka, obračunat će i uplatit će doprinos na osnovu završnih računa za 1957. godinu.

Privredne organizacije iz prethodnog stava za 1958. godinu ne će obračunavati i uplaćivati ovaj doprinos.

5. Ovlašćuje se savezni Državni sekretarijat za poslove financija da donosi bliže propise za provođenje odredaba ovog odjeljka.

3.

Fondovi za unapređivanje privrednih oblasti narodnih republika i kotara

Određuju se postoci za izdvajanje i uplaćivanje prihoda u fondove za unapređivanje pojedinih privrednih oblasti narodnih republika i kotara, i to:

1. za republički fond za unapređivanje poljoprivrede i fond autonomne jedinice za unapređivanje poljoprivrede — dio poreza na dohodak od poljoprivrede koji se određuje republičkim društvenim planom;

2. za kotarski fond za unapređivanje poljoprivrede:

a) 55% od prihoda od taksa na oruđa za proizvodnju (kotlovi za pečenje rakije, vršalice, vodenice i mlinovi) i na hibridne vinograde;

b) 100% od prihoda od takse na radnu stoku i životinje;

3. za kotarski fond za unapređivanje šumarstva — najviše 40% od cijena drveta na panju.

U kotarske vatrogasne fondove ne će se uplaćivati vatrogasni doprinos od poreza na dohodak.

4.

Opći investicioni fond

1. Sredstva Općeg investicionog fonda formiraju se:

a) od prihoda koji po saveznim propisima o društvenim investicionim fondovima i drugim saveznim propisima pripadaju Općem investicionom fondu;

b) od prihoda od doprinosa iz dohotka privrednih organizacija u visini od 10,7% od toga doprinosa;

c) od prihoda od inozemnih sredstava koji budu ostvareni u 1958. godini, a potječu iz zajmova u inozemstvu i drugih inozemnih aranžmana koji su posebnim odlukama namijenjeni za financiranje investicija, kao i sredstava ostvarenih u obliku tečajnih razlika po tim zajmovima odnosno aranžmanima.

2. Sredstva Općeg investicionog fonda upotrijebit će se za investicije u pojedinim oblastima privrede, a najviše do slijedećih iznosa:

a) u oblasti industrije i rudarstva	91.800	milijuna dinara
b) u oblasti vojne industrije	3.200	„
c) u oblasti poljoprivrede	27.000	„
d) u oblasti šumarstva	2.000	„
e) u oblasti građevinarstva	5.000	„
f) u oblasti saobraćaja	27.000	„
g) u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma	3.200	„

3. Ako nije drukčije određeno odredbama ovog plana, Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će sredstva iz prethodne točke:

a) za izvršenje svojih obaveza po prije zaključenim ugovorima o zajmovima;

b) za odobravanje zajmova po prije objavljenim natječajima;

c) za odobravanje novih zajmova za rekonstrukcije, dovršenje i izgradnju novih objekata prvenstveno onim zajmotražiocima koji svojom investicionom izgradnjom doprinose stabilizaciji privrede ispunjavanjem u najvećoj mjeri slijedećih uvjeta:

— da se novom proizvodnjom osigurava što povoljniji efekt u platnoj bilanci;

— da je u postojećim kapacitetima električne energije osigurana energija za tu proizvodnju;

— da je ponuđen najkraći rok isplate zajma;

— da će se sa proizvodnjom robe za tržište otpočeti u roku koji nije duži od jedne i po godine od dana sklapanja ugovora o zajmu, ako se zajam daje za rekonstrukcije i dovršenje objekata.

4. Po prethodnoj suglasnosti Saveznog izvršnog vijeća, Jugoslavenska investiciona banka može neiskorištena sredstva Općeg investicionog fonda određena ovim planom za investicije u pojedinim oblastima i granama odnosno za pojedine namjene, upotrijebiti za investicije određene u drugim oblastima i granama odnosno za druge namjene predviđene ovim planom.

Neutrošena sredstva iz prethodnog stava upotrijebit će se naročito za povećanje sredstava za investicije u oblasti poljoprivrede.

Sredstva za povećanje investicija u oblasti poljoprivrede mogu se povećati i iz dopunskih sredstava iz inozemstva odnosno iz sredstava koja nisu raspoređena ovim planom, ako to dopuštaju kretanja u privredi.

Ukupno povećanje sredstava za investicije u oblasti poljoprivrede ne može biti veće od 10.000 milijuna dinara.

5. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da utvrdi smjernice i okvire sredstava do kojih Jugoslavenska investiciona banka i druge banke koje odobravaju investicione zajmove iz sredstava federacije mogu sa investitorima ugovarati investicione zajmove za pojedine namjene suglasno Društvenom planu privrednog razvoja Jugoslavije od 1957. do 1961. godine.

6. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti industrije i rudarstva, Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će prvenstveno:

a) za financiranje nastavljanja radova na objektima za koje su sredstva osigurana u cijelosti ili djelomično iz Općeg investicionog fonda u točki 1. pod c) ovog odjeljka;

b) za odobravanje zajmova za stambenu izgradnju za rudnike ugljena, kojima se daju zajmovi za osnovna sredstva iz prihoda Općeg investicionog fonda — do iznosa od 1.500 milijuna dinara;

c) za davanje zajmova za objekte na teritoriju Narodne Republike Makedonije — do iznosa od 1.900 milijuna dinara i na području Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti — do iznosa od 1.000 milijuna dinara, koje na prijedlog izvršnih vijeća tih političko-teritorijalnih jedinica odobri Savezno izvršno vijeće;

d) za davanje zajmova za izgradnju elektrana, dalekovoda i trafostanica koje odredi Savezno izvršno vijeće.

7. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti poljoprivrede, Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će prvenstveno, i to:

a) iznos od 3.800 milijuna dinara — za melioracione radove određene Zakonom o financiranju izgradnje hidrosistema Dunav—Tisa—Dunav, a iznos od 1.600 milijuna dinara za melioracione radove određene Zakonom o financiranju melioracionih radova u NR Makedoniji;

b) iznos od 3.100 milijuna dinara za davanje zajmova za melioracione radove, za krčenje šikara i aglomelioracije pašnjaka i druge investicije u poljoprivredi na području Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti;

c) iznos od 2.000 milijuna dinara za kreditiranje zadruga u svrhu kooperacije sa individualnim poljoprivrednim proizvođačima radi unapređenja poljoprivredne proizvodnje.

8. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti šumarstva Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će za davanje novih zajmova za izgradnju šumskih puteva u svrhu otvaranja novih šumskih područja, i to prvenstveno na teritoriju NR Bosne i Hercegovine.

9. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti saobraćaja Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će prvenstveno u slijedeće svrhe:

a) iznos od 11.650 milijuna dinara za financiranje bez obaveze vraćanja izgradnje novih i normalizaciju postojećih pruga, za izgradnju, rekonstrukcije i proširenje drugih saobraćajnih objekata, regulaciju plovnih puteva, izgradnju puteva od općejugoslavenskog značaja i za studije i projekte u saobraćaju;

b) iznos od 15.350 milijuna dinara za davanje investicionih zajmova za izgradnju pomorskih i riječnih brodova i za nabavu željezničkih i cestovnih vozila;

c) iz sredstava za izgradnju puteva od općejugoslavenskog značaja Jugoslavenska investiciona banka osigurat će iznos do 700 milijuna dinara za izgradnju tih puteva na teritoriju NR Makedonije.

10. Iz Općeg investicionog fonda Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će iznos od 1.100 milijuna dinara za davanje zajmova za nastavljanje izgradnje tvornice motora i skutera »Tomos« u Kopru i iznos od 800 milijuna dinara za davanje zajmova za nastavljanje izgradnje tvornice cementa u Umagu — kotar Pula.

11. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da može odrediti bliže smjernice za korištenje sredstava Općeg investicionog fonda određenih ovim planom, kao i odrediti pojedine objekte u okviru oblasti, grana i namjena za koje će Jugoslavenska investiciona banka osigurati sredstva za davanje investicionih zajmova.

12. Iz Općeg investicionog fonda daju se dotacije društvenim investicionim fondovima:

— NR Makedonije	6.200 milijuna dinara
— NR Crne Gore	700 „ „
— Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti	1.500 „ „

Iz Općeg investicionog fonda Jugoslavenska investiciona banka izdvojit će iznos od 4.800 milijuna dinara kao rezervu.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da može sredstva iz prethodnog stava upotrijebiti:

a) za davanje dotacija investicionim fondovima koje odredi Savezno izvršno vijeće;

b) za davanje dotacija društvenim investicionim fondovima NR Makedonije i Autonomne Kosovsko-metohijske Oblasti radi davanja zajmova zajmotražiocima iz Općeg investicionog fonda za učešće u troškovima investicija i polaganja garantnih iznosa.

Sredstva dotacije iz prethodnih stavova upotrijebit će se suglasno društvenim planovima korisnika dotacije, a u skladu sa Društvenim planom privrednog razvoja Jugoslavije u periodu 1957. do 1961. godine.

Bližu namjenu za ove dotacije, na prijedlog republičkih izvršnih vijeća, propisuje Savezno izvršno vijeće.

Anuiteti po zajmovima koji su odobreni iz sredstava federacije i Općeg investicionog fonda na teritoriju NR Makedonije i NR Crne Gore počev od 1953. do konca 1955., uplaćivat će se do konačne isplate tih zajmova u društvene investicione fondove NR Makedonije i NR Crne Gore.

13. Iz sredstava Općeg investicionog fonda isplatit će se 4.200 milijuna dinara za namirenje obaveza po zajmu federacije kod privrednih organizacija.

14. Iz Općeg investicionog fonda Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će sredstva u iznosu od 29.000 milijuna dinara za davanje zajmova za osnivanje fonda obrtnih sredstava privrednih organizacija onim zajmotražiocima kojima je dala investicioni zajam za osnovna sredstva ili kojima su dani investicioni zajmovi iz dotacija Općeg investicionog fonda društvenim investicionim fondovima političkoteritorijalnih jedinica.

Sredstva Općeg investicionog fonda iz prethodnog stava formiraju se od prihoda od doprinosa iz dohotka privrednih organizacija u visini od 10,2% od toga doprinosa.

5.

Investicioni fondovi kotara i općina

1. Pored prihoda koji po saveznim propisima pripadaju kotarskim i općinskim investicionim fondovima, za 1958. godinu određuju se slijedeći prihodi ovih fondova:

a) za kotarske investicione fondove 12% od prihoda od poreza na dohodak od poljoprivrede;

b) za općinske investicione fondove;

aa) 42% od prihoda od općinskog prireza na prihode od poljoprivrede, uzimajući za osnovicu obračuna iznos dobiven primjenom stope općinskog prireza od 4%.

Ako je stopa općinskog prireza na prihode od poljoprivrede veća od 4%, razliku između iznosa obračunatog po prethodnom stavu i iznosa obračunatog po toj višoj stopi prireza, rasporedit će općinski narodni odbor u budžet i u društveni investicioni fond;

bb) 45% od prihoda od taksa na oruđa za proizvodnju (kotlovi za pečenje rakije, vršalice, vodenice i mlinovi) i na hibridne vinograde.

2. Prihodi kotarskih investicionih fondova koji potječu od naplaćenog poreza na dohodak od poljoprivrede upotrebljavat će se isključivo za investicije u poljoprivredi.

3. Sredstva investicionih fondova općina koja potječu od uplate 42% od obaveznog općinskog prireza na prihode od poljoprivrede i 45% od taksa na oruđa za proizvodnju i hibridne vinograde upotrebljavat će se isključivo za investicije za unapređivanje privrede sela na području općine.

Glava XX.

KREDITNA BILANCA

1. Kratkoročne kredite odobravat će banke u okviru opće kreditne bilance koju sastavlja Narodna banka.

Opću kreditnu bilancu Narodne banke odobrava Savezno izvršno vijeće.

2. Savezno izvršno vijeće može određivati posebne uvjete za pojedine kredite i zajmove.

3. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da donese propise o prihodima banaka i štedionica i njihovoj raspodjeli.

Glava XXI.

DOPRINOS BUDŽETIMA IZ OSOBNOG DOHOTKA

Iz doprinosa budžetima iz osobnog dohotka radnika pripada budžetima općina najmanje 10%.

Društvenim planovima narodnih republika, autonomnih jedinica i kotara odredit će se postotak učešća njihovih budžeta u doprinosu budžetima iz osobnog dohotka radnika, po odbitku dijela doprinosa koji pripada budžetu više političkoteritorijalne jedinice i budžetu općina po odredbi prethodnog stava.

Glava XXII.

PRENESENA SREDSTVA

Prihodi koji potječu iz obaveza privrednih organizacija prema budžetima političkoteritorijalnih jedinica za 1957. godinu, a koji budu naplaćeni do 31. ožujka 1958., uplaćivat će se u korist budžeta za 1957. godinu.

Ovi prihodi upotrijebit će se za namirenje obaveza političkoteritorijalnih jedinica prema banci po osnovu zajma zaključenih za pokriće rashoda budžeta za 1957. godinu, kao i za isplatu obaveza po budžetima političkoteritorijalnih jedinica za 1957. godinu stvorenih do 31. prosinca 1957.

Glava XXIII.

SAVEZNI BUDŽET

Rashodi saveznog budžeta iznose u milijunima dinara:

I. Administrativni dio:	
1. Rashodi administracije	30.928
2. Budžetske rezerve	10.900

3. Otplata unutrašnjih zajmova		2.706	
4. Otplata inozemnih zajmova		11.200	
5. Narodna obrana		178.500	
6. Učešće narodnih republika u porezu na promet, i to:			
NR Srbija	10.170		
NR Hrvatska	4.100		
NR Slovenija	4.470		
NR Bosna i Hercegovina	9.930		
NR Makedonija	6.000		
NR Crna Gora	4.190	38.860	
7. Rashodi za neprivredne investicije		4.744	
8. Rashodi za potrebe nuklearne energije		3.500	281.338
II. Rashodi za unapređivanje privrednih oblasti, regresi i dotacije:			
1. Rashodi za istražne radove		5.000	
2. Regresi i dotacije		37.851	
3. Rashodi za unapređivanje poljoprivrede		1.800	
4. Rashodi za unapređivanje vodoprivrede		2.400	
5. Rashodi za unapređivanje industrijske proizvodnje i građevinarstva		1.000	
6. Rashodi za unapređivanje vanjske trgovine		300	
7. Rezerva za pokriće nedovoljno predviđenih rashoda za namirenje obaveza fondova za unapređivanje privrednih oblasti		200	48.551
III. Rashodi za izravnanje razlika u cijenama u poslovanju sa inozemstvom			5.200
Ukupno:			335.089

Iz sredstava učešća u saveznom porezu na promet:

— Narodna Republika Srbija izdvojit će 1.000 milijuna dinara u republički fond voda i 1.000 milijuna dinara u fond za puteve;

— Narodna Republika Bosna i Hercegovina izdvojit će 650 milijuna dinara u fond za puteve;

— Narodna Republika Makedonija izdvojit će 350 milijuna dinara u fond za puteve.

Od ukupnih saveznih prihoda saveznom budžetu pripada:

1. 100% od poreza na promet koji pripada federaciji;

2. 38,8% od doprinosa iz dohotka privrednih organizacija koji pripada federaciji;

3. 100% od doprinosa budžetima iz osobnih dohodaka radnika koji pripada federaciji;

4. Ostali prihodi.

Iz doprinosa budžetima iz osobnog dohotka radnika pripada federaciji 20% od tog doprinosa.

Iz sredstava saveznog budžeta predviđenog za potrebe narodne obrane, iznos od 8.300 milijuna dinara može se upotrijebiti isključivo za obračunavanje izvršenih plaćanja u inozemstvu na osnovu obračunskog tečaja deviza.

Glava XXIV.

NERASPOREĐENA SREDSTVA I REZERVE

1.

Od svih neraspoređenih prihoda federacije, kao i od drugih prihoda određenih saveznim propisima formiraju se privredne rezerve federacije.

Savezno izvršno vijeće može u toku godine raspolagati sredstvima privrednih rezervi federacije do iznosa od 10.000 milijuna dinara.

2.

Općine, kotari, autonomne jedinice i narodne republike dužne su od svih prihoda svojih budžeta izdvajati 2% kao budžetsku rezervu.

Sredstva budžetskih rezervi iz prethodnog stava mogu se upotrijebiti za svrhe i na način koje odredi Savezno izvršno vijeće.

Odredbe ovog odjeljka ne odnose se na dotacije koje pojedini budžeti političko-teritorijalnih jedinica prime iz budžeta drugih političkoteritorijalnih jedinica, ako je iz prihoda iz kojih je dotacija dana izdvojena rezerva iz stava 1 ovog odjeljka.

Glava XXV.

MJERE ZA REGULIRANJE TRŽIŠTA

1.

Savezno izvršno vijeće odnosno organ ovlašten po postojećim propisima može:

a) određivati najveće prodajne cijene i način formiranja cijena proizvodima i uslugama;

b) propisivati tarife za prodaju električne energije, poštansko-telegrafsko-telefonske tarife, tarife za prijevoz robe i putnika za sve vrste saobraćaja osim cestovnog;

c) određivati kontingente pojedinih industrijskih proizvoda, prioritete u korištenju usluga, kao i uvjete njihove prodaje;

d) utvrđivati po narodnim republikama minimalne količine sječe drveta na panju u šumama općenarodne imovine.

Ovlašćuju se narodne republike da mogu u svojim društvenim planovima utvrditi najviši obim sječe drveta na panju.

2.

U svrhu plaćanja uvoza robe i usluga u vezi sa investicijama, privredne organizacije mogu koristiti najviše 10% od dijela amortizacije koji su ovlaštene koristiti po odredbama posebnih saveznih propisa, za nabavu deviza na redovnim sastancima deviznih obračunskih mjesta, kao i za plaćanje devizama koje po postojećim propisima nisu dužne prodati Narodnoj banci. Sredstva iz drugih izvora ne mogu se koristiti za ovu svrhu.

Odredbe prethodnog stava odnose se i na ustanove sa samostalnim financiranjem, i to na sredstva za zamjenu i dopunu.

Komitet za vanjsku trgovinu u suglasnosti sa saveznim Državnim sekretarijatom za poslove financija može poduzećima pojedinih privrednih grana ili grupama privrednih organizacija povećati postotak iz stava 1, odnosno utvrditi i druge izvore sredstava za nabavu deviza na sastancima deviznog obračunskog mjesta za svrhe iz stava 1.

Glava XXVI.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da u međuvremenu od raspuštanja Savezne narodne skupštine III. saziva pa do sastanka Savezne narodne skupštine IV. saziva može donositi propise kojima se odstupa od pojedinačnih odredaba određenih u ovom planu, ako to zahtijevaju kretanja u privredi i ako se ne ostvaruju pojedine pretpostavke na kojima su bile zasnovane osnovne proporcije ovog plana.

Propise koje Savezno izvršno vijeće donese na osnovu odredbe prethodnog stava, podnijet će na odobrenje Saveznoj narodnoj skupštini IV. saziva.

Glava XXVII.

Ovaj društveni plan važi od 1. siječnja 1958.